

[Birthe Nielsen]

Jeg er for øvrigt glad for, at sociale pensioner og børnetilskud og Statens Uddannelsesstøtte bliver reguleret efter de gældende regler. Fra SFs side er vi bestemt ikke kede af, at man hiver lavtlønsgruppen op, men jeg vil stadig væk mene, at de mennesker, der er arbejdsløse i dag, hører til lavtlønsgruppen. Jeg ved ikke, om ikke arbejdsministeren synes, at folk, der har 1.500 kr. at leve for om ugen, hører ind under lavtlønsområdet. Det mener vi i hvert fald fra SFs side, og vi mener, at de mennesker er uskyldige i, at de bliver arbejdsløse. Der kommer eventuelt, hvis man skal tro prognoserne, flere arbejdsløse, og derfor er jeg bange for, at det, der er ved at ske i Danmark, det er, at vi får et nyt proletariat.

Kurt Hansen (VS):

Hr. Kaj Poulsen forklarede den rimelige begrundelse i at gennemføre indskrænkningerne omkring dagpengemaximum med, at man jo også lavede lønstop. O.k., sådan kan man selvfølgelig godt argumentere politisk. Man kan godt sige, at de arbejdsløse ikke skal have den fulde dækning for de stedfundne lønstigninger, der går tilbage i tiden, for det får de jo efter forslaget ikke totalt, som det ligger her.

Hvis man ville kalde dette noget andet end renlivet borgerlig politik, så måtte det være sådan, at det var en politik, der støttede de arbejdsløse. Så måtte det være en politik, der i stadig stigende grad udjævnede forskellen imellem lønindkomst og dagpenge. Det er ikke tilfældet. Når jeg har kaldt det renlivet borgerlig politik, så skal det selvfølgelig ikke måles ud på graden af det gennemførte angreb, men principielt i forhold til, i hvilken retning denne politik går, og det er selvfølgelig den samme vej, som fru Grethe Fenger Møller vil betræde, arbejdsministeren betræder her.

Så vil jeg sige til arbejdsministeren, at det ikke var mig som sådan, der ønskede en diskussion om paradoksrapporten. Jeg nævnte den, tog den op, fordi en række af de borgerlige partiers ordførere havde trukket den frem. Jeg havde givet den nogle kommentarer og stillet nogle spørgsmål til arbejdsministeren om denne rapport, nogle spørgsmål, som jeg meget beklager at arbejdsministeren

ikke har lyst til at svare på, for de er aldeles relevante.

Arbejdsministeren ved jo også godt, at det er meget tæt på, at der administrativt bliver givet en indrømmelse til de borgerlige partier, der går på, at der skal strammes op i forhold til karantæne. Det ved arbejdsministeren udmærket godt. Det har han været meget tæt på at give i arbejdsmarkedsudvalget. Hvis han fastholder sin hovedrysten, så synes jeg, at han skal komme herop og forklare, at på baggrund af den paradoksrapport, som ligger, vil han overhovedet ikke begynde at tage konkret politisk stillingtagen, hverken administrativt eller lovgivningsmæssigt. Så kom dog herop og fortæl det i stedet for at efterlade de arbejdsløse i usikkerhed!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

(Lovforslag nr. L 62. Fremsat 4/12 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at taletiden for denne sag for ordførere er fastsat til 10 minutter i første omgang og 6 minutter i anden omgang; for andre medlemmer er taletiden i første omgang 5 minutter og i anden omgang 3 minutter.

Aage Andersen (S):

[Aage Andersen]

Det fremsatte lovforslag må ses som en konsekvens af, at de indefrosne dyrtidsportioner er de enkelte lønmodtageres personlige ejendom, og de skal anvendes til pensionsformål. Ifølge lovforslaget betragtes de indbetalte beløb som en form for kapitalpension, der udbetales som et engangsbeløb, når den enkelte, der er omfattet af ordningen, bevilges pension af den ene eller den anden art.

Når dyrtidsmidlerne er blevet endeligt konteret på de enkeltes konti, vil den samlede værdi udgøre knap 10 mia kr. Ved udbetalingsens start 1. januar 1981 vil det beløb, der skal udbetales til dem, der siden 1. september 1977 er gået på pension, efterløn m.v., udgøre ca. 750 mill. kr., og den enkelte lønmodtagers tilgodehavende vil, såfremt vedkommende har arbejdet på fuld tid i perioden fra 1. september 1977 til 1. september 1979, være ca. 5.000 kr., når renter osv. tillægges. Beløbene i fonden vil herefter blive udbetalt, efterhånden som folk går på pension, men der vil ifølge sagens natur gå meget lang tid, eller en lang årrække i al fald, inden de sidste beløb er udbetalt.

Disse dyrtidspenge og den oprindelige ATP-fond med deres forskellige anvendelsesformer kan ikke integreres, hvorfor der må oprettes en særlig fond, og det er altså derfor, vi her har forslaget om Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

Administrationen af denne fond skal i henhold til lovforslaget forestås af en bestyrelse på 21 medlemmer, hvoraf de 15 skal være de til enhver tid værende lønmodtagerrepræsentanter i repræsentantskabet for Arbejdsmarkedets Tillægspension, medens de 6 udpeges af finansministeren for tre år ad gangen.

Lønmodtagernes organisationer har som deres opfattelse udtrykt, at disse midler, der alene er lønmodtagernes, også alene burde bestyres af lønmodtagernes egne repræsentanter, et i og for sig forståeligt synspunkt, synes jeg. På den anden side mener jeg ikke, at man kan anfægte det rimelige i regeringens forslag om, at den offentlige interesse også tilgodeses i forbindelse med en så relativt stor fondsdannelse, som der her er tale om.

Derimod forekommer det mig ikke særlig sagligt, når arbejdsgiverne og formentlig også partier her i tinget har den opfattelse, at ar-

bejdsgiverne skal være med til at forvalte disse penge, som de hverken har lod eller del i, idet de ikke har indbetalt én eneste øre til fonden. Jeg mener i øvrigt, at det er lidt af et paradoks, at de partier, som formentlig vil tale imod, at lønmodtagerne får rådighed over deres egne midler, nok vil være de samme, som ofte taler om den ukrænkelige ejendomsret.

Selv om jeg er ny her i tinget, så erindrer jeg dog de såkaldte Sverigespenge, væsentlige millionbeløb, som fra Sverige i 1960erne blev betalt til Danmark via EFTA-ordninger. Disse penge var, så vidt jeg husker, i realiteten landbrugets, hvorfor det via en anmærkning på finansloven blev overladt til landbrugets organisationer at administrere disse store millionbeløb. Det kunne i grunden være interessant at få oplyst, hvorledes de partier, der vil gå imod, at lønmodtagerne administrerer deres egne penge, forholdt sig til, at landbrugsorganisationerne administrerede disse Sverigespenge, der tilflød landbruget i 1960erne.

Jeg understreger endnu en gang, at lønmodtagerne har den fulde ejendomsret til de indefrosne dyrtidsportioner.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne anbefale det fremsatte forslag.

Christoffersen (V):

Vi var som bekendt modstandere af den sørgeligt ineffektive ordning, der blev gennemført i 1976, hvor man besluttede sig til at indefryse dyrtidsportioner. Vi var modstandere af ordningen af flere grunde, og vi er stadig modstandere af ordningen, fordi den indebærer, at en central fondsdannelse i stadig højere grad kan erhverve sig ejendomsret til stadig større dele af det private erhvervsliv, og det mener vi ikke er en udvikling, som er nyttig. Vi foretrækker, at ejendomsretten spredes, i stedet for at den koncentrerer. Og erfaringen for, hvorledes midlerne er blevet anvendt i de forløbne år, viser jo også klart, at man systematisk har opkøbt meget store aktiemængder. Jeg tror, det i perioder har været op til halvdelen af alle de aktier, der er blevet solgt på Københavns børs, der er blevet købt af denne fond.

Samtidig er det klart, at denne fond hele tiden har været en fristende mulighed for dem, som ønsker at etablere en central fond

[Christophersen]

under LOs og andre lønmodtagerorganisationers ledelse, og det er klart også den mulighed, som man her ønsker at udnytte.

Man taler om, at det er lønmodtagernes egne penge, og derfor skal de selv passe på dem. Hr. Aage Andersen sagde her for et øjeblik siden, at det jo er rimeligt, at lønmodtagerne får kontrol over deres egne midler. Det er vi helt enige med hr. Aage Andersen om, men konsekvensen af dette synspunkt er så ikke, at man sætter LO til at passe på pengene. Det er, at man sætter den enkelte lønmodtager til at passe på sine egne penge.

Derfor havde det været langt mere fornuftigt, hvis regeringen i dag havde fremsat et forslag, som gik ud på, at man sendte de midler, der står på hver enkelt lønmodtagers konto, ud til hver enkelt lønmodtager med den besked, at han eller hun frit kunne vælge mellem en række anbringelsesmuligheder med sigte på at opnå pension herfra på et senere tidspunkt. Det er nemlig konsekvensen af den tankegang, at det er lønmodtagernes egne midler. Hvis det er sådan, at arbejdsgiverne ikke skal passe på dem, hvis Dansk Arbejdsgiverforening ikke skal passe på dem, så skal LO da heller ikke passe på dem. Så må det være den enkelte lønmodtager, som kan træffe et valg om, hvor han eller hun ønsker at disse midler skal anbringes.

Det vil man altså ikke, og det er klart, hvorfor man ikke vil det: på den måde, man nu ønsker at gennemføre det, kan man opnå kontrol over forvaltningen af ca. 6 mia kr. På et senere tidspunkt bliver det et endnu større beløb, og ved hjælp af det beløb kan man systematisk købe sig indflydelse til og dermed komme et skridt nærmere i retning af den centrale styring af erhvervslivet, som LO og socialdemokratiet er stærke tilhængere af. Det er det, jeg vil betegne som et skridt i retning af fondssocialisme, og det ønsker vi ikke at medvirke til.

Ninn-Hansen (KF):

Hvis der er nogle, der er blevet lidt pessimistiske i de sidste dage på grund af forskellige overskrifter om, at der ikke kan opnås noget på Christiansborg, tale om valg o. lign., så må de have fået en anden indstilling i løbet af dagen i dag.

Når vi ser på torsdagens forhandlinger her, så kan man vel gøre det, vi er nået til indtil nu, op således, at der vel er en 75-80 pct. af folketingets medlemmer, der er indstillet på vedrørende denne lovgivning at opnå noget, og det er jo da ikke så ringe udsigter. Hvis regeringen ikke ligesom den ensomme Robinson Crusoe absolut ville have Fredag med, så var der vel egentlig gode udsigter for på grundlag af det, der er drøftet her, at nå noget af det, som mange ønsker og forventer. Nå, nu må vi jo tage én dag ad gangen, men hvad vi har oplevet hidtil i dag, er vel ikke så dårligt set ud fra et positivt parlamentarisk synspunkt.

Det konservative folkepartis arbejdsmarkedspolitiske ordfører, fru Grethe Fenger Møller, har tidligere i dag givet udtryk for vor vilje til at forhandle om de arbejdsmarkedspolitiske forslag, der er fremsat, og jeg vil også gerne bekræfte, at vor indstilling til indkomstpolitikken er af en sådan art, at vi mener, at der må gøres en indsats og samles flest muligt for at beholde indkomstpolitikken som det afgørende instrument. Det er ikke noget nyt synspunkt for det konservative folkeparti. Vi havde nøjagtig det samme synspunkt i 1976, hvor det kneb for regeringen at nå til vejs ende med en indkomstpolitik, men vi var parate. Vi afsluttede et forlig med regeringen.

Når man så spørger med hensyn til det lovforslag, der er fremsat her, om det er en sag, vi også vil forhandle om ligesom om den tidligere lovgivning, som fru Grethe Fenger Møller har omtalt, så vil jeg gerne sige: ja, selvfølgelig vil vi forhandle om den, men på de særlige vilkår, der gælder i denne bygning, i denne sal, i dette demokrati, når det drejer sig om at holde indgåede aftaler.

Der blev indgået en klar aftale forud for den lovgivning, der fandt sted. Tre tilsagn blev givet til det konservative folkeparti. Punkt 1: et tilsagn om, at de indefrosne dyrtidsportioner ikke skulle benyttes til nogen ordning, der kunne minde om ØD. Punkt 2: et tilsagn om, at ændringer i lovgivningen, som skulle finde sted senere, fordi man ikke kunne overse det hele dengang, skulle finde sted i enighed imellem forligspartierne. Punkt 3: et tilsagn om, at arbejdsmarkedets parter ikke skulle påtvinges en ordning. Den daværende økonomiminister, Per Hækkerup, sagde: ja, det er jo ikke nødvendigt at skrive

[Ninn-Hansen]

direkte, at arbejdsmarkedets parter skal være enige. Det er nok at skrive, at ATPs bestyrelse skal indstille, for der er jo paritet mellem arbejdsgivere og arbejdere, og hvis ikke begge parter vil være med, kan det ikke blive til noget.

På det grundlag må jeg selvfølgelig sige, at hvis ikke vi under en forhandling kan blive enige om noget andet, så må det selvfølgelig blive stående, som det står i loven, at midlerne bliver i ATP.

Jeg vil meget gerne høre, om der fra regeringens side er nogen som helst indvending imod det referat, jeg har givet af forhandlingerne og aftalen. Jeg vil med det samme sige, at arbejdsministeren interesserer mig overhovedet ikke i den forbindelse. Arbejdsministeren interesserer mig i alle andre forbindelser. Det, jeg lægger vægt på, er selvfølgelig de personer, der var til stede, da aftalen blev truffet, og derfor må jeg bede arbejdsministeren foranledige, at statsministeren besvarer de spørgsmål, jeg her har stillet.

Jeg er overbevist om, at socialdemokratiet som altid – og jeg betragter socialdemokratiet som en god aftalepartner i dansk politik – vil holde, hvad man har lovet over for en forligspartner, vil fastholde den ordening, vi altid har haft på Christiansborg, at man aldrig klarer sig med bekvemme eller smarte løsninger, hvor man kan henvise til en eller anden udtryksform i et lovforslag eller lignende, men man holder både skrevne og uskrevne love i enhver henseende. En mundtlig aftale gælder lige så godt som en skriftlig. Det er jeg overbevist om at statsministeren vil pointere.

Jeg går også ud fra, at det var det, statsministeren mente – og det er den anden del af spørgsmålet til ham – da han i sin redegørelse den 6. november 1979, Folketingstidende 1979–80, 2. samling, sp. 13, sagde følgende:

»ATP-bestyrelsen har afgivet en enig indstilling om anvendelsen af de indefrosne dyrtidsportioner til pensionsformål, men tilbage står spørgsmålet om midlernes forvaltning. Regeringen håber, der vil kunne nås enighed om en ordening, der sikrer lønmodtagerne en afgørende indflydelse på forvaltningen af deres penge i overensstemmelse med indstillingen fra lønmodtagernes repræsentanter.«

En sådan enighed kan ikke opnås.

Vi kan ikke støtte dette lovforslag, som det foreligger, men vi er parate til ved at leve op

til en aftale, et forlig og et tilsagn fra vor side at drøfte, om det skal være på en anden måde, man skal forvalte disse midler.

Det helt afgørende er – og det er noget, der vedrører dansk politik – at vi allerede under denne debat får fastslået, at de, der sidder på disse pladser, er personer, der holder en aftale, og enhver aftale. Jeg håber aldrig, vi når dertil i dansk politik, at disse pladser, der betragtes som de fornemste pladser i denne sal og i dansk folkestyre, skal besættes af personer, der på nogen måde kan betegnes som løftebrydere.

Glensgård (FP):

Ja, så kom den, den fond, som vi alle sammen har frygtet, i hvert tilfælde alle vi, som ikke ønsker en statslig styring. Vi har fået forelagt et forslag om økonomisk demokrati, som skal til behandling efter dette lovforslag. Socialdemokratiet har delt sine tanker op i to dele, og nu vil de så bruge de indefrosne dyrtidsportioner til at danne denne centrale fond i nær tilknytning til det næste lovforslag om den socialdemokratiske ØD-idé. De vil nu bruge denne centrale fond, og det er klart, at det altid har været socialdemokraternes tanke at styre kapitalen i Danmark.

Per Hækkerup havde sin idé om et kapitalformidlingsråd. Socialdemokraterne har en idé om, at hvis blot de får fingrene i kapitalen, så skal de nok styre den derhen, hvor der er behov for det, hvor der er behov for kapital. Vi har set et hav af eksempler, som klart fortæller os, at socialdemokratiske topolitikere, fagforeningspolitikere, som er organiseret i socialdemokratiet, ikke besidder den evne at formidle kapital og anbringe kapital på en fordelagtig måde, i hvert tilfælde i økonomisk henseende.

Vi har nu fået forelagt et lovforslag om de indefrosne dyrtidsportioner gående ud på, at de skal ned og ligge i en bestemt skuffe. Hr. Aage Andersen, som betegnede sig selv som ny herinde, lægger op til, at de mennesker, der har fået indefrosset dyrtidsportioner, selv kan være med til at forvalte deres egne penge. Men det er jo i strid med sandheden, og det ved hr. Aage Andersen også godt. Hr. Aage Andersen ryster på hovedet. Jeg har nogle indefrosne dyrtidsportioner, og jeg er ikke særlig tryk ved, at hr. Aage Andersen og 14 andre socialdemokrater skal forvalte mine

[Glensgård]

indefrosne dyrtidsportioner. Men nu beslutter hr. Aage Andersen, at min ret til at forvalte mine egne penge skal forvaltes af socialdemokraterne – Vor Herre til hest, som de sagde på landet.

Det ville være en ulykke for det danske samfund, om 15 socialdemokrater og – med den nuværende regering – 6 socialdemokrater udpeget af finansministeren, om 21 socialdemokrater skulle forvalte de indefrosne dyrtidsportioner. Men det er klart, at hr. Aage Andersen og de andre straks ser, at her er muligheden for at få fingrene i nogle penge, som egentlig ikke er deres. Men så står vi med en styring.

Jeg vil godt se dansk erhvervsliv blive styret af disse 21, hvoraf de 15 under alle omstændigheder er socialdemokrater. Man står pludselig med en kapitalkoncentration og en kapital, som kan styres og styres ind i de virksomheder, som passer socialdemokratiet bedst. Vi kan nu forvente, at vi får flere virksomheder med socialdemokratisk ledelse.

Jeg lever i en by, Horsens, hvor vi har et par virksomheder, som er styret af socialdemokrater. Jeg skal medgive, at der er mange mennesker ansat der, men det skal også tilføjes, at eksempelvis den ene virksomhed, som er en kooperativ virksomhed, inden for de sidste 5 år har gennemført to betalingsstandsninger, hvor man den ene gang har indgået forlig med kreditorerne, så vidt jeg husker på 25 pct., og den anden gang på 50 pct.

Nu skal vi altså have sådanne virksomheder understøttet af bl. a. mine indefrosne dyrtidsportioner. Jeg føler det ikke særlig betryggende, bl. a. fordi jeg ved, at virksomheder som den, jeg har omtalt her, fortsat giver underskud. Det er jo ikke kun sådan, at man har presset ordninger igennem over for kreditorer. Nej, alle de mennesker, som på grund af deres arbejde er tvunget til at være i en fagforening, har sandelig også bidraget med store midler, som er indskudt i den pågældende kooperative virksomhed. Det er klart, og det ved socialdemokraterne også godt, at det er begrænset, hvor mange midler fagbevægelsen er i stand til at pumpe ind i erhvervslivet.

Og så kommer man altså og stjæler dispositionsretten over en lang række menneskers indefrosne dyrtidsportioner. Det finder vi helt urimeligt, men det er jo klar centralistisk

styring, der er lagt op til, og det er selvfølgelig klar socialdemokratisk politik.

Jeg finder det meget beskæmmende, at regeringen fuldstændig ser bort fra den lov, som dog trods alt er vedtaget i folketinget så sent som i juni måned 1977, nemlig loven om indbetaling fra staten til ATP af visse dyrtidsportioner. Den fortæller jo ganske klart, at hvis bestyrelsen i ATP ikke kan blive enig, så kan man ikke ad den vej med rette fra regeringens side lægge op til, at der skal være en anden formidling af pengene, end der er lagt op til i loven. Jeg må give Arbejdsgiverforeningen ret i, at lovens § 5 fortæller ganske klart, hvorledes pengene skal forvaltes. Men det ser socialdemokraterne altså stort på, og det gør de naturligvis, fordi vi nu har fået denne pakke forelagt, som jo er klart socialdemokratisk, som jeg sagde forleden dag.

Vi tror, det er en helt forkert ting, at socialdemokratiet i denne alvorlige økonomiske krisesituation for landet forsøger at gennemføre et sådant socialdemokratisk forslag. Vi advarer imod det, og det skal være mine afsluttende bemærkninger. Vi advarer mod den centrale fond, som socialdemokratiet på denne måde opbygger. Vi kender alle sammen godt socialdemokrater. De er såmænd tilfredse, hvis bare de kommer i gang, og med denne fond har vi fået starten på den centrale fond til ØD. Det næste, der sker – jeg kan godt se, at arbejdsministeren ryster på hovedet, men jeg kender ham åbenbart bedre, end han kender sig selv – er, at socialdemokratiet lægger op til, at nu fik vi begyndelsen igen, og så, kære venner, skal vi nok piske jer til at acceptere en central fond direkte bygget ind i økonomisk demokrati.

Fremskridtspartiet siger nej, og jeg kan godt sige til arbejdsministeren, at for vores skyld er der ikke grund til at foretage mere udvalgsarbejde omkring denne lovgivning. Den er klart og tydeligt centralistisk, og det er naturligvis også det, som socialdemokratiet lægger op til. Vi er altså klar til at lade den gå direkte til anden og tredje behandling, fordi vi også er klar over, at der i dette folketing dog trods alt endnu er et flertal af fornuftsbetonede folk, som godt kan se, at dansk erhvervsliv ikke skal styres af 15 socialdemokrater plus 6 udpeget af finansministeren.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Dette lovforslag er blevet til på baggrund af en fejlslagen politik ført af dette folketings flertal. De penge, der i folkemunde kaldes de »uartige dyrtidspenge« eller de »forfrosne dyrtidspenge«, skulle aldrig have været indfrosset, men have været udbetalt til de retmæssige ejere, nemlig lønmodtagerne. Dette synspunkt har SF hele tiden haft, og dette synspunkt har SF stadig, ikke mindst fordi det har vist sig, at indefrysningen som alle andre indgreb i lønningerne har været et offer, som lønmodtagerne har måttet yde forges. Er beskæftigelsen blevet bedre? Har vi fået forbedret den hellige konkurrenceevne væsentligt? Er eksporten steget væsentligt, siden vi fik det indgreb, der er baggrunden for dette forslag? Nej. Alt tyder på, at jo flere indgreb der foretages i lønningerne, jo stærkere indgreb får vi næste gang, og det er, fordi vi stikker til halsen i en forkert ført politik.

De penge, der er indefrosset, skal udbetales til de retmæssige ejere nu, og det agter vi at stille ændringsforslag om. Beløbet vil med indvundne renter i januar 1980 udgøre ca. 5.000 kr. Det er, hvad en fuldtidsbeskæftiget har til gode. Dertil kommer, at den fuldtidsbeskæftigede faktisk har det samme til gode hos arbejdsgiverne, hvis der skulle være nogen som helst rimelighed til, men det ved vi godt at der desværre ikke er. Også her kan man spørge, hvor mange arbejdspladser der er kommet ud af de 5.000 kr., som arbejdsgiverne har fået fra hver ansat.

Når vi ser på de lovforslag, som den socialdemokratiske regering fremsætter for at forhindre lønmodtagerne i at få deres lønforhøjelser igennem, så frygter vi, at der igen vil kunne blive tale om at indefryse dyrtidsportioner. Det kan vi ikke forhindre ved at gå imod dette forslag, men vi kan i det mindste gøre vort til, at det ikke bliver nemmere, og det agter vi at gøre ved at kræve pengene udbetalt nu.

Denne Lønmodtagernes Dyrtingsfond er blevet til ved en tvangsopsparing specielt for lønmodtagerne. End ikke en Hartlingregering lavede en sådan tvangsopsparing. Dengang nøjedes man da i det mindste med at lave en tvangsopsparing for dem, der havde noget at spare op af.

Jeg havde fornøjelsen af at besøge ATP-huset for nylig, og jeg fik under besøget bekræftet, at pengene i denne Lønmodtagernes Dyrtingsfond skal de nu sidde ude i ATP-huset og bokse med indtil år 2033. Det besvær vil vi godt spare dem for ved at kræve pengene udbetalt til pengenes retmæssige ejere nu. Når jeg lytter til, hvad der allerede er sagt heroppefra, så bliver det ganske spændende, om det ikke også skulle lykkes. Hvad ligger der ellers bag de udtalelser, der er kommet, om, at man ikke kan godkende dette forslag?

Bolvig (RV):

Når man gennemgår forslaget til lov om Lønmodtagernes Dyrtingsfond, ser alt så umådelig tilforladeligt ud. Dyrtingsfonden oprettes alene for at forvalte og udbetale de ca. 10 mia. kr., som er opsamlet, siden dyrtidsindbetalingsloven blev vedtaget i 1977. Midlerne skal anbringes så sikkert og forsvarligt som muligt, således at den enkelte lønmodtager kan få udbetalt sit tilgodehavende, når vedkommende forlader arbejdsmarkedet. Fonden, hvis midler gradvis forsvinder – det vil jeg gerne understrege over for adskillige talere – skal forvaltes nøjagtigt, som vi kender fra ATP-fonden, og den har vi en berettiget tillid til. Så langt, så godt. Men jeg frygter, der er slanger i paradiset.

Regeringen ønsker ikke, at de frygtelige arbejdsgiverrepræsentanter i ATP-fonden skal have lod og del i administrationen af disse særlige dyrtidsmidler, hvorfor fonden alene skal ledes af lønmodtagernes repræsentanter. Det kan være forståeligt, da arbejdsgiverne ikke har indbetalt penge, men det ville da være mest logisk, om halvdelen af fondsbestyrelsens medlemmer var udpeget af det offentlige. Ministeren skriver i bemærkningerne, at det er nyttigt at have offentlige repræsentanter i fondens ledelse. Ja vel, det vil som fremhævet være værdifuldt af hensyn til de samfundsøkonomiske interesser, men tror ministeren ikke, at arbejdsgiverne også ville kunne tilføre fonden værdifuld viden og inspiration? Mig bekendt har der ikke været stridigheder mellem lønmodtagernes og arbejdsgivernes repræsentanter i ATP-fondens ledelse. Det radikale venstre er langfra overbevist om, at det er klogt eller nødvendigt med den foreslåede bestyrelsesadskillelse.

[Bolvig]

Samme forvaltning – samme bestyrelse er normalt et sundt og rigtigt princip. Vi burde overveje at etablere en enhedsbestyrelse med lige dele lønmodtagere, arbejdsgivere og offentlige repræsentanter, som i tilfælde af ueghed kunne anke til ministeren.

Efter regeringens forslag får vi nu 2 fonde, hvis midler skal og kan anbringes efter nøjagtig ens retningslinjer. En stor del af bestyrelsens medlemmer er rene gengangere, og de vil være i stand til i begge egenskaber at opkøbe f.eks. aktier i det samme selskab. Den grænse, vi hidtil har haft, med et højest tilladt opkøb af 15 pct. af aktierne i et selskab, er med ministerens elegante kunstgreb blevet fordoblet. En sådan udvikling er vi, for nu at sige det så mildt og blidt, som muligt, yderst betænkelige ved, og dette spørgsmål ønsker vi gennemdrøftet i udvalget. Vi har gennem år og dag mishandlet aktier som investeringspapirer, hvorfor ATP-fonden opkøber en meget stor part af de aktier, der udbydes til salg. Denne udvikling vil blive endnu mere udtalt, hvis vi accepterer regeringens forslag.

Jeg vil bede ministeren overveje, om ikke det vil være en god idé, om de omtalte milliarder blev stillet til rådighed for f.eks. kommunerne til jordkøb. Vi ønsker vel alle at modvirke de store stigninger i jordpriserne, ikke mindst i og omkring vore byer. Kommunerne bør opmuntres til at købe jord og burde kunne hente penge hertil i den nye fond. Pengene kunne også anvendes til at fremme byggeriet af andelsboliger eller til f.eks. uddannelsesformål. I givet fald vil de mere eller mindre berettigede mistanker om, at den nye dyrtidsfond er en begyndelse til en central fond, være manet i jorden.

Som forslaget foreligger, kan det radikale venstre ikke gå ind for det. Vi agter at drøfte bestyrelsens sammensætning og ikke mindst midlernes anbringelse.

Mimi Jakobsen (CD):

Også centrum-demokraterne må naturligvis betragte dette lovforslag som et brud på augustforliget fra 1976. Vi er ganske enige med arbejdsgiverrepræsentanterne i ATP-bestyrelsen i, at forvaltningen af dyrtidsmidlerne er fastsat i den lov, som vi dengang vedtog, og det siger derfor også sig selv, at CD er uhyre kritisk over for forslaget, som det ligger i dag.

Det var også således, at ATP-bestyrelsen, som vel at mærke er paritetisk sammensat, efter forliget og loven skulle have indflydelse på, hvorledes pengene skulle udbetales. Men nu har regeringen altså valgt udelukkende at lytte til lønmodtagersiden, og det mener vi er særdeles uklogt. Vi kan ikke acceptere sammensætningen af denne nye bestyrelse, og jeg giver hr. Bolvig ganske ret i, at det forekommer helt ravraskende forkert, at arbejdsgiverne ikke er repræsenteret. Jeg ved ikke, om det skal sikre alsidigheden i sammensætningen, at ministeren skal udpege de 6 øvrige medlemmer ud over de 15. Vi finder ikke, at der er sikret en rimelig repræsentation.

Derimod er vi naturligvis meget enige i, at udbetalingen skal finde sted, den skal også finde sted nu til de lønmodtagere, som pengene tilhører. Men naturligvis skal lønmodtagerne ikke have mulighed for at anvende pengene til forbrug, og derfor skal man have en garanti for, at pengene bliver bundet på en eller anden måde. Vi har i CD følt stor sympati for sparekassefunktionærernes model, der netop gik ud på, at den enkelte lønmodtager selv skal disponere, blot pengene bliver bundet.

Jeg vil gerne stille ministeren to spørgsmål.

Jeg vil for det første gerne spørge, om det er rigtigt forstået, at det i dag er således, at ATP-fonden kan investere i op til 15 pct. af et selskabs aktiekapital. Så vil jeg gerne spørge ministeren, om det er rigtigt forstået, at denne nye fond vil kunne investere i fra de 15 og op til 30 pct. af et selskabs aktiekapital. Hvis det er tilfældes, så synes jeg, at regeringen med sindsro, ligesom andre har sagt det, kan stryge sit ØD-forslag, for så er vi godt i gang, så er vi i fuld gang.

Så spørgsmål nr. 2. Jeg vil gerne spørge, om ministeren kan afvise, at der fremtidig kan ske indefrysning af dyrtidsportioner, som kan tilføre denne nye fond ny kapital. Hvis ikke ministeren kan afkræfte det, så må vi konstatere, at disse lønsumsbidrag, som jo kun er uhyggelig fremtidsmusik i ØD-forslaget, som vi skal til om lidt, vil blive gennemført ad den vej.

Vi kan ikke acceptere dette forslag i den nuværende form dels på grund af sammensætningen af bestyrelsen, dels fordi vi ikke føler os så sikre som hr. Bolvig på, at disse midler nu bliver løbende udbetalt, og så er

[Mimi Jakobsen]

der ikke mere i den fond. Vi vil meget gerne have – muligvis stiller vi senere et ændringsforslag om det – at det bliver præciseret, at der ikke kan tilføres denne fond yderligere midler.

Kurt Hansen (VS):

Forslaget om at placere de indefrosne dyrtingsportioner fra ATP-fonden i en særlig dyrtingsfond afviser VS på det kraftigste. Vi har hele tiden sagt, at dyrtingsportionerne er lønarbejdernes, det er noget, der skal udbetales. Det er et krav, der har været rejst bredt blandt både arbejdende og arbejdsløse, og vi mener, det er noget sådant, der må til, og ikke et forsøg på at få dem placeret i fonde, der kan være en opstart til en ØD-ordning. Det er netop i et forsøg på at forhindre, at disse midler bliver brugt som et led i en ØD-ordning, at vi ikke vil stemme for, samt fordi, som jeg argumenterede for, vi mener, at disse penge skal udbetales.

VS har fremsat et konkret forslag på et tidspunkt om, at de penge, der lå indefrosset i ATP-fonden, under ingen omstændigheder måtte bruges til en sådan ØD-opstart. Dette forslag nåede ikke igennem sine behandlinger, beklageligvis, så vi dengang ikke fik markeret, hvordan sagen lå. Men det har vi måske mulighed for at få her i dag.

Det, der lægges op til, er jo, at disse midler fra ATP-fonden, som er blevet indefrosset, skal bruges i denne nye dyrtingsfond. Det er alt i alt nogle tanker og ideer, der ligger meget godt på linje med, hvad der var foreslået vedrørende den centrale ØD-fond fra socialdemokratiet.

Hvis man kigger på forslaget, så ser man, at det nærmest giver indtryk af at være et rent teknisk forslag, hvor man kører arbejdsgiverne i ATP-fondens bestyrelse ud på et sidespor og siger, at det bør være lønmodtagerrepræsentanterne plus 6 udpeget af finansministeriet, der skal administrere disse indefrosne dyrtingsportioner.

Men hvad er det for en fremgangsmåde, regeringen anvender? Ja, den er klar: regeringen forsøger skridt for skridt at bygge op til sine ØD-ordninger. Uanset om lønarbejderne vil acceptere socialdemokratiets og LOs tanker om ØD, forsøger man på alle måder at bokse det igennem med fordækte argumentationer.

I denne nye ØD-fond, som Lønmodtagernes Dyrtingsfond kaldes, er LO-toppen, eller rettere sagt fagtoppen, repræsenteret med 15 repræsentanter, og finansministeriet udpeger derefter 6. Hvis vi ser på, hvordan det står i forhold til forslaget fra LO og socialdemokratiet om ØD, så ser vi, at det passer fint. Der opererer man netop med denne sammensætning, blot skulle der være flere repræsentanter i fondens bestyrelse, end det her er foreslået vedrørende denne ØD-fond, som man kalder Dyrtingsfonden.

Det, som blev trukket frem under generaldebatten i går af vores ordfører, hr. Wilhjelmsen, var netop, at der kunne ligge en alvorlig fare for et kompromis om dette forslag imellem socialdemokratiet og eventuelt SF og eventuelt de radikale. Vi har i dag hørt, at begge partier har taget forholdsvis kraftigt afstand fra en del af dette forslag, men jeg vil godt have at vide fra de to partiers side: er det sådan, at man agter at stemme imod dette forslag ved tredje behandling?

Ikke mindst SFs holdning er interessant, fordi vi ved, at der er forskellige holdninger i partiet til disse sager. Vi ved, at partiets næstformand har været fremme med, at dette jo er skattebetalte midler, så de kunne passende bruges i beskæftigelsesøjemed. Hvordan ligger det egentlig helt klart fra SFs side, når det ændringsforslag, som SF bebudede, nu er forkastet, for både fru Lilli Gyldenkilde og jeg ved udmærket godt, at det bliver forkastet? Det bliver mod VS' stemmer, at det forslag bliver forkastet, for vi synes, at det er et fornuftigt og rigtigt forslag, og det er det, jeg har argumenteret for her i dag. Jeg vil godt spørge SF: hvordan kommer det til at ligge ved tredjebehandlingen, når SFs ændringsforslag nu er blevet forkastet? Vil man så være med til enten at undlade at stemme eller også at stemme for og eventuelt være med til at hjælpe dette forslag igennem og hjælpe en ØD-opstart igennem på nogle præmisser, som de radikale kan udforme på et senere tidspunkt sammen med socialdemokratiet?

Man kunne jo godt tænke sig et kompromis, der går ud på, at man stryger den centrale fond i forslaget om overskudsdeling. Det får de radikale som indrømmelse, og så får socialdemokratiet til gengæld den indrømmelse fra de radikale, at de vil stemme for dette forslag. Her har vi så fonden, vi

[Kurt Hansen]

kan bruge, den fond, som kan arbejde sammen med de forskellige virksomhedsfonde, der ligger i forslaget om overskudsdeling. Og så passer det hele jo fint sammen. Det er selvfølgelig det kompromis, som vi allermest er på vagt over for, så derfor kunne jeg godt tænke mig at høre nogle udtalelser fra de radikale om, hvordan man præcist vil stille sig i forhold til denne situation.

Vi mener som sagt, for kort at summere op, at disse dyrtidsportioner skal udbetales. Vi vil ikke være med til at bruge dem til noget som helst andet. Det kan vi ikke garantere herindefra med de forholdsvist få mandater i folketinget, der har dette synspunkt. Vi har kun den mulighed at forsøge at sikre, at de ikke bliver brugt til andre formål. Så længe de ikke er blevet brugt til andre formål, er der trods alt et lille håb om, at arbejderklassen er i stand til at presse dem til udbetaling.

Poul H. Møller (KrF):

Selv om dette forslag om oprettelse af Lønmodtagernes Dyrtidsfond kommer til behandling før beslutningsforslag nr. B 12 om medejendomsret og medbestemmelse med overskudsdeling, så må det nok siges, at dette forslag følger nydeligt i kølvandet på beslutningsforslag nr. B 12, og at de begge tydeligvis er fremstøt i LO-familien. Der er i dem begge tale om fondsdannelser, hvoraf den ene i dag rummer ca. 11 mia kr., medens den anden formentlig i løbet af relativt kort tid vil kunne komme til at udgøre et langt større beløb, navnlig i betragtning af, at udbetaling af de infrosne dyrtidsportioner inden længe påbegyndes.

Loven vedrørende disse dyrtidsportioner trådte jo i kraft 2. juni 1977, og det hedder i lovens § 5, stk. 1:

»De af staten indbetalte beløb forvaltes af Arbejdsmarkedets Tillægspensions bestyrelse efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension § 26 sammen med Arbejdsmarkedets Tillægspensions midler.«

Det må formodes, at disse regler er efterlevet indtil i dag, og at ingen vel vil anfægte bestyrelsens forvaltning af disse midler igennem de forløbne år.

I § 6 i loven om dyrtidsportioner er anført, at forslag om formen for udbetaling af portionerne fremsættes for folketinget i folketingsåret 1979-80. Det påhviler bestyrelsen

for ATP inden 1. oktober 1979 at afgive indstilling herom til arbejdsministeren, hvilket jo altså også er sket. Der er altså her alene tale om formen for udbetaling af portionerne og intet andet.

LOs repræsentanter i bestyrelsen har imidlertid ment at måtte benytte anledningen til ændring af flere regler vedrørende ATPs forvaltning af disse midler. Man har bl.a. anført, at reglerne i § 5 må anses for midlertidige, hvad bestemt ikke fremgår af loven. Det siges også, at bestemmelserne om bestyrelse og forvaltning kun forekommer hensigtsmæssige i opbygningsperioden, men altså mindre hensigtsmæssige nu, hvor det drejer sig om en formue på ca. 11 mia kr., der snart påbegyndes udbetalt over en årrække. Nej, man aner nok, at LO finder det mere hensigtsmæssigt, at denne formue nu trækkes over i en fond, som LO så kan administrere efter sine egne principper. Hensigten helliger jo som bekendt midlet.

I denne sammenhæng er jeg kommet til at tænke på et meget fornøjeligt og interessant spil, som de fleste sikkert kender. Det hedder Matador. Man kan heri købe grunde og ejendomme og meget andet, alt efter som heldet tilsmiler én. Trods mange år på bagen er dette spil vel aldrig helt gået af mode, og det dyrkes sikkert stadig væk af mange familier.

Så er der nogle, der en dag får lyst til at gøre spillet mere virkeligt ved at gå ud i det pulserende liv og virkelig prøve at blive den helt store matador. Jeg tror, at bl.a. LOs formand har spillet dette spil så længe, at han er blevet smittet af denne spillebacille. Han har da også hidtil, for en stor del i hvert tilfælde, haft heldet med sig og har, om jeg så må sige, raflet sig ind på de gode pladser, og sådan noget kan jo godt give blod på tanden. Vel, man ryster bægeret, og terningerne viser, at man nu nærmer sig en central fond. Det går dog lidt ad omveje, og på et af de udtrukne kort står f.eks.: Kør til Hillerød og overtag to dyre portioner! De næste træk i spillet kender vi endnu ikke, men om heldet stadig tilsmiler spilleren, kan det næste udtrukne kort måske være påtrykt: Ryk frem og opret en ØD-fond! Men man kan jo også være uheldig i dette spil, og måske kan det næste kort give ordre til at rykke tilbage til Rosenørns Allé. Jo, hensigten med dette forslag er ikke svær at få øje på. Kristeligt folkeparti finder det absolut ikke hensigtsmæs-

[Poul H. Møller]

sigt med dannelsen af denne fond, idet vi ikke er i tvivl om, at den hidtidige ATP-bestyrelse kan klare at forestå udbetalingerne af disse midler på lige så tilfredsstillende måde, som den hidtil har forvaltet dem. Kristeligt folkeparti vil derfor også klart gå imod dette forslag.

Alfred Hansen (DR):

Jeg håber, at ordføreren for kristeligt folkeparti med sit indgående kendskab til spillet Matador nøje har lagt mærke til, at de første felter, man kommer på, efter at man er startet, er Rødovre og Hvidovre. Senere kommer man til Roskildevej, og de sidste, man kommer til, inden man kommer til start igen, er Frederiksberg og Rådhuspladsen. Jeg håber også, at kristeligt folkepartis ordfører har lagt mærke til, at grundene på Rådhuspladsen og Frederiksberg er langt dyrere, end de er ude i Hvidovre og Rødovre. Og så vil det være naturligt, om repræsentanten for kristeligt folkeparti i en ledig stund sætter sig til at fundere over, hvordan det nu kan være.

Det ligger sådan med hensyn til dyrtidsportionerne, at retsforbundet har været meget opmærksomt på det problem, som de indefrosne dyrtidsportioner afstedkommer. Vi anmodede allerede i april 1978 om at få en forespørgselsdebat vedrørende dyrtidsportionernes fremtid. Forespørgslen blev afholdt den 27. april 1978, altså for godt halvandet år siden. Der foreslog hr. Ib Christensen som ordfører for retsforbundet følgende dagsorden:

»Idet folkettinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om øjeblikkelig ophævelse af suspensionen af de såkaldt overskydende dyrtidsportioner og om ophør af statens forpligtelser til at indbetale fremtidige overskydende dyrtidsportioner til ATP-fonden, og idet tinget udtaler, at de indtil nu til ATP-fonden indbetalte overskydende dyrtidsportioner bør udbetales lønmodtagerne snarest«

Den 1. september 1978 fremsatte undertegnede følgende dagsordensforslag - det var forud for overenskomstforhandlingerne:

»Idet folkettinget opfordrer regeringen til, inden overenskomstkravene udtages, at klargøre, om og hvornår de indefrosne dyrtidsportioner skal udbetales til lønmodtagerne, og om dyrtidsportionerne fra næste overens-

komstperiodes begyndelse skal udbetales på normal vis«

Med henvisning til disse to dagsordener håber jeg at have illustreret, hvad retsforbundets holdning har været til dyrtidsportionernes fremtid. Denne holdning har vi fortsat. Vi anmodede gennem den sidst oplæste dagsorden regeringen om at klargøre sin holdning forud for overenskomstforhandlingerne, som desværre ikke blev ført til ende, idet et indgreb fra folkettinget og regeringen forhindrede, at arbejdsmarkedets parter på legal vis selv fandt ud af, hvad lønnen var for arbejdet de næste 2 år.

Ser man på forslaget her fra regeringen, har man nu tilkendegivet, hvad man ønsker dyrtidsportionerne skal bruges til, og det er dog noget. Vi har længe efterlyst fra retsforbundets side en tilkendegivelse af, hvad regeringens planer var.

Man henviser til, at den enkelte lønmodtager selv skal bestemme over disse midler. Det synes jeg er en god idé. Man kunne endda opfordre lønmodtagerorganisationerne til at lade afholde en urafstemning blandt deres medlemmer om, hvad deres holdning er til dyrtidsportionerne, stille dem over for et valg, om de ønsker dem udbetalt her og nu til fri rådighed, eller om de ønsker dem indsat i denne dyrtidsfond, som regeringen her lægger op til. Hvis det viste sig gennem en urafstemning blandt alle medlemmer - altså ikke den holdning, som de valgte repræsentanter inden for diverse organisationer har, men den enkelte lønmodtagers holdning - at de syntes, det var en god idé, så ville retsforbundet overveje sin stilling. Men vi er meget betænkelige ved, at regeringen med fuld tilslutning fra LO-toppen har fundet frem til, at det må være den mest ideelle løsning på det problem.

Jeg vil gerne slå helt klart fast, at retsforbundet mener, at de indefrosne dyrtidsportioner er den enkelte lønmodtagers, og at det ikke er lønmodtagerne som gruppe, der skal disponere over dem. Vi mener i øvrigt ikke, det er fonde, det danske samfund har brug for. Vi mener, at den enkelte lønmodtager må have den fulde ejendomsret over disse midler, og jeg tror i og for sig, at lønmodtagerne gerne vil have disse penge udbetalt her og nu. Jeg vil vove den påstand, at Danmarks økonomi og fremtid ikke står og falder med, om disse dyrtidsportioner udbeta-

[Alfred Hansen]

les, men det ville være en rigtig holdning og en indfrielse af den ret, som den enkelte lønmodtager har.

Det er nu, lønmodtagerne må konstatere, at fødevarerpriserne stiger. Det er nu, de konstaterer, at transportomkostningerne stiger, og at boligudgifterne stiger. Det er faktisk nu, de har brug for disse penge, så de kan få en lille smule balance mellem indtægter og udgifter.

De nærer naturligvis ikke som lønmodtagere nogen som helst tillid til, at de får indflydelse på administrationen af disse penge. De har heller ikke stor forventning til, at de par håndører, de eventuelt får udbetalt, hvis de selv lever så længe, har nogen reel købekraft med den inflation, som regeringen heller ikke med denne bukete lægger op til at stoppe.

Det var rørende at høre hr. Aage Andersen tale om, at lønmodtagerne får rådighed over deres egne midler. Ja tak, efter de i loven indførte bestemmelser. Det er der ikke megen fri rådighed i. Hr. Aage Andersen prøver ligesom at finde en modsætning mellem, at vi vil værne om den private ejendomsret, og at vi samtidig siger, at lønmodtagerne skal råde over egne midler. Det er ikke et udtryk for privat ejendomsret, det, der lægges op til i dette forslag. Hvis man vil respektere den private ejendomsret til egne midler, til eget arbejdsudbytte, bør man udbetale dyrtidsportionerne til den enkelte lønmodtager, så er det hans private ejendomsret, og så kan han gøre med dem, hvad han vil. Så der er altså ingen konflikt, hr. Aage Andersen.

Hr. Christophersen havde et godt indlæg, men jeg er ikke rigtig klar over, hvad hr. Christophersen

Formanden:

Man må dæmpe snakken lidt ude i sidegangen.

Alfred Hansen (DR):

.... hvad hr. Christophersen ville med denne valgmulighed, som hr. Christophersen stillede lønmodtagerne i udsigt, idet han ville lade pengene udbetale til lønmodtagerne, der så kunne vælge mellem forskellige muligheder. Hvad er det for valgmuligheder? Jeg vil gerne spørge hr. Christophersen: er én af de

valgmuligheder, at lønmodtagerne kan gå hen og købe varer for dem? Må de købe julegåsen for dem? Må de købe julegaver for dem? Eller er de øremærkede, når nu hr. Christophersen vil have dem udbetalt?

Det var interessant at høre hr. Ninn-Hansens oplysninger om, hvilke forudsætninger der lå til grund for den tidligere beslutning om, at man overhovedet skulle indefryse pengene. Jeg forstår godt, at hr. Ninn-Hansen er skuffet. Han gav også udtryk for en vis form for harme, ja, han føler sig vel næsten bedraget. Jeg forstår det godt. Men hr. Ninn-Hansens parti har ved at støtte kravet om indefrysning indirekte været årsag til, at vi nu står over for at skulle have disse dyrtidsportioner indefrosset i en fond. Det konservative folkeparti er altså i højeste grad medansvarligt for, at vi har dette lovforslag til behandling. Jeg vil endog mene, at hvis ikke de konservative havde syntes, det var en god idé i sin tid at stemme for dette forslag om indefrysning, da havde vi ikke haft dette forslag.

Socialdemokratiet har udnyttet situationen, de har været smarte, det er fikst lavet, men jeg synes i og for sig ikke, det er særlig tillidvækkende over for det kommende samarbejde. Men det er ikke mit problem, det er et internt opgør mellem konservative og socialdemokrater og andre, der har støttet dette forslag.

Endelig: hvad finder man mon på i mellemtiden, indtil jeg eventuelt som 67-årig skal have udbetalt disse portioner, hvis jeg lever så længe? Hvad finder man på? Forhøjer man beskatningen af dem, ikke til 40 pct., men til 80 pct., eller hvad gør man? Eller finder man ud af, at nu har vi de indefrosne dyrtidsportioner, som giver en vis pension, så kan man godt fjerne folkepensionen helt? Jeg har på fornemmelsen, at man overvejer ganske voldsomt at fratage visse dele af den danske befolkning folkepensionens grundbeløb.

Jeg tror, der med dette forslag er lagt op til en særdeles spændende periode i udvalget. I øvrigt mener jeg fortsat, at dyrtidsportionerne er den enkelte lønmodtagers, og de bør udbetales til den enkelte lønmodtager.

Arne Bjerregaard (KrF):

[Arne Bjerregaard]

Lad mig have lov til først at sige, at den sidste ærede talers nationaløkonomiske betragtning kan jeg ikke følge.

I forbindelse med denne lønmodtagerfond siger socialdemokratiet, at lønmodtagerne selv skal styre de penge, som er lønmodtagernes, og derfor skal lønmodtagerorganisationerne styre de penge for os, som er lønmodtagere. Lad mig klart sige, at vi har ikke valgt lønmodtagerorganisationernes top til at styre vore finanser. Vi har valgt dem til at styre vore arbejdsforhold. Jeg føler i al fald ikke, at de har forstand på at skulle styre sligt, og jeg vil nødig hverken have en hr. Thomas Nielsen eller en fru Kirsten Stallknecht til at forvalte mine penge. Så har jeg dog større tiltro til ATP-fondens bestyrelse.

Når jeg har taget ordet her, er det, fordi jeg selv med socialdemokratiet har været med til at forhandle disse spørgsmål for kristeligt folkeparti i 1976, hvor vi lavede det såkaldte augustforlig, hvor det ganske klart blev fastslået sammen med Per Hækkerup og statsministeren, at dyrtidsportionerne skulle blive i ATP-fonden, indtil forligspartierne eventuelt blev enige om en anden anvendelse og udbetalingsform.

Det er muligt, at det var naivt af os at indgå denne aftale med socialdemokratiet. Det kan tyde på det i dag, for forslaget her er et klart brud med forliget. Det er beklageligt, at socialdemokratiet i den situation, vi står i nu, vil stå som eksponent for den magtfuldkommenhed, der lader hånt om aftaler, om parlamentarisk skik og demokratiske principper for at nå en centraløkonomisk magt, som måske er ønsket af fagorganisationerne. Jeg ved det ikke engang. Men jeg håber dog, at socialdemokratiet i den 11. time vil besinde sig og holde aftalen på så vitale områder. Hvorledes vil socialdemokratiet ellers i fremtiden kunne forestille sig at noget parti vil vove at indgå nogen som helst aftale med dette parti, hvis det er sådan, at aftaler, som man har indgået med dette parti, må man se kynisk blive brudt, hvis partiet har en fornemmelse af, at der kunne vise sig et flertal i dette ting, som vil ændre de indgåede aftaler, så aftalen får det stik modsatte indhold? Jeg må sige til socialdemokratiet, at hvis dette gennemføres uden forhandling med de implicerede partier, vil det i al fald være naivt for partier i fremtiden at indgå nogen som helst aftale med socialdemokratiet.

Jeg beklager at måtte sige dette. Jeg ved nok, at selvfølgelig tæller vi ikke så meget i vægtskålen, men vi har altid haft den tiltro til socialdemokratiet, at vi kunne stole på indgåede aftaler på vitale områder. Her snakker jeg ikke om håndører. Det er vitale områder. Derfor må jeg sige nok en gang, at jeg håber, socialdemokratiet besinder sig og ikke ødelægger mulighederne for, at dette ting overhovedet kan fungere i fremtiden.

Arne Melchior (CD):

Jeg skal også tillade mig et par halvprivate bemærkninger. Jeg føler mig ekstra kaldet, fordi statsministeren også er i salen. Men mine ord er egentlig henvendt til hr. Aage Andersen og til arbejdsministeren.

Hr. Aage Andersen inddrog igen meget stærkt, som flere af ordførerne har været inde på, synet på ejendomsretten kontra forståelsen for denne fond. Jeg synes, man her er inde på så skæv en tænkning, at jeg vil forsøge at give min skærv til en udretning af skævheden.

CD f. eks. kunne ikke drømme om at gå til valg på et slogan, som blev brugt for en del år siden: »Pengene har det bedst i borgernes lommer«. Det er der en del penge der ikke har. De penge nemlig, som skal anvendes til at løfte fælles opgaver. De har det bedst i fælles kasser, således at fællesopgaverne kan løses på den bedste måde. Det har vi altid støttet og er altid gået ind for, og det vedkender vi os 100 pct. Så langt, så godt. Skatten må også gerne være høj. Det er selvfølgelig en forudsætning, at der er flertal for de opgaver, der skal løses med skattepengene, og at administrationen er så billig og hensigtsmæssig som overhovedet muligt. Men skatten må altså gerne være høj.

Men hvis det, der bliver tilbage, og som er den enkeltes ejendom, også skal styres af fællesskabet, af staten eller organisationerne – og det er altså organisationer med over en million medlemmer – må jeg have lov at spørge: er der så nogen afstand mellem en sådan tilstand og socialisme?

Statsministeren og hr. Gert Petersen drøftede i går, hvad dette lille og gode, dyrebare ord socialisme kunne bruges til. Men når vi kommer dertil, at ikke kun midlerne til fællesforbruget – til hospitaler og politi og forsvar og veje og sociale sikringsordninger –

[Arne Melchior]

skal over fælleskassen, men også resten, når det, der måtte være i overskud for hver enkelt, skal bestyres af en bestyrelse, altså bestyres indirekte og ikke af hver enkelt selv, så er det da skinbarlig socialisme.

Det ville interessere mig meget at høre arbejdsministerens kommentarer til dette, for han vil sikkert ikke bestride, at disse 5.000 kr. pr. hoved er den enkelte borgers, og han vil ikke bestride den enkelte borgers indsigtsmulighed med hensyn til at bestyre sine 5.000 kr. Når pengene skal i en fælles fond – og måske også de næste 5.000 kr. og de næste 5.000 kr. – så bliver det som at komme i et pensionat, hvor man selv kan sammensætte menuen, men hvor enhver anden dispositionsret er taget fra én. Jeg vil advare mod denne mistolkning, at ejendomsret skulle bestå i, at man lægger sine penge ind i en fælles kasse.

(Kort bemærkning).

Bolvig (RV):

Jeg vil gerne over for hr. Kurt Hansen gentage, hvad det radikale venstre har sagt gang på gang: vi er modstandere af centrale fonds, og det vil også komme til at fremgå ved behandlingen af næste punkt på dagsordenen.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Man kan ikke bestride, at folketinget i dag virkelig har været vidt omkring i forbindelse med diskussionen omkring dette forslag om Lønmodtagernes Dyrtingsfond. Der har været diskussion om socialisme – hr. Christophersen brugte oven i købet udtrykket fondssocialisme – og der er kommet en række ærerørigt betragtninger fra kristeligt folkepartis ordfører vedrørende formanden for Landsorganisationen, der er kommet en karakteristik af socialdemokratiets langsigtede mål med samfundsudviklingen osv. Beklageligvis har meget få af ordførerne beskæftiget sig med sagen, hvad det er, det drejer sig om. Beklageligvis har meget få af ordførerne diskuteret det forslag, der ligger for folketinget i dag. Det er jeg meget ked af. Jeg synes personlig, det er et udmærket forslag. Det begyndte ellers så godt med debatten i folketinget. Hr. Aage Andersen beskrev nemlig ganske klart, hvad det var, forslaget gik ud på. Forslaget går ud på, at man tager udgangspunkt i afta-

len fra 1976 om, at disse penge er lønmodtagernes egne penge – forstået på den måde, at de er konteret den enkelte lønmodtager og der tilskrives renter på den enkelte lønmodtagers konto – og at de skal udbetales til pensionsformål. Det er de to afgørende udgangspunkter for forliget i 1976, og de er opfyldt i lovforslaget.

Dernæst siger hr. Aage Andersen, at det, der er det tiltalende ved forslaget – og det er jeg enig med ham i at finde tiltalende – er, at pengene bliver udbetalt folk, så de selv har rådighed over dem i den situation, hvor de forlader arbejdsmarkedet. Jeg vil gerne for god ordens skyld tilføje, at har de allerede forladt arbejdsmarkedet, skal de selvfølgelig have pengene udbetalt. Jeg tror, det er den rigtige måde at gøre det på. Vi er bundet til, at disse penge skal udbetales til pensionsformål, det er et led i aftalen. Men derudover udformes forslaget sådan, at pengene udbetales til den enkelte lønmodtager kontant efter et fast skattetræk, og den enkelte lønmodtager har selv herredømme over dem.

Adskillige har foreslået – begyndende i en meget svag udgave – det var jeg glad for – hos hr. Christophersen, fortsættende i en noget mere lidenskabelig udgave hos fru Lilli Gyldenkilde og hr. Kurt Hansen, for nu endelig at nå sit egentlige crescendo ved hr. Alfred Hansens bemærkelsesværdige indlæg her i dag – at 11 mia kr. udbetales på nuværende tidspunkt. Ja men hvad er det dog for en økonomisk situation, vi er i, når man kan komme og foreslå, at man uden videre udbetaler 11 mia kr. til det almindelige forbrug, både fra fru Lilli Gyldenkildes side, fra hr. Kurt Hansens side og fra hr. Alfred Hansen fra retsforbundet's side? Pumpe 11 mia kr ud – med det resultat, selvfølgelig, at vi skal indkræve et tilsvarende beløb, for at samfundsøkonomien ikke skal løbe fuldstændig grassat. Jeg har forstået, at den mere milde form hos hr. Christophersen var, at dér skulle de neutraliseres igennem forskellige aftaler eller forskellige tvangsopsparingsmetoder. Men resultatet af en egentlig udpumpning af købekraft er selvfølgelig katastrofalt for betalingsbalancen, katastrofalt for samfundsøkonomien og helt i modstrid med den situation, vi står over for – foruden at være i modstrid med et forlig, som socialdemokratiet selvfølgelig føler sig forpligtet over for, hvorefter disse penge skal udbetales til pensionsformål.

[Arbejdsministeren]

Jeg kan bekræfte over for hr. Christophersen, at venstre ikke har del i det forlig, der blev indgået i 1976, og det respekterer vi. Jeg er derimod ked af at måtte skuffe hr. Christophersen, når hr. Christophersen mener, at dette ligefrem skulle være udtryk for noget meget raffineret, der hedder fondssocialisme. Det, det drejer sig om, er alene et pensionsfond bundet til ganske bestemte placeringsregler, som i forvejen er fastlagt af folketinget.

Uenigheden mellem arbejdsmarkedets parter i ATPs bestyrelse drejer sig ikke om pengenes udbetaling, heller ikke om, at midlerne skal udskilles fra den almindelige ATP. Uenigheden mellem arbejdsmarkedets parter drejer sig alene om, hvorvidt det skal være lønmodtagerrepræsentanterne alene, der skal administrere midlerne, eller også repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere skal være med. Skulle vi så ikke prøve at begrænse diskussionen til dette?

Nogle finder det rimeligt at beskytte lønmodtagerne mod deres egne organisationer gennem repræsentation for Dansk Arbejdsgiverforening og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere; det kan der selvfølgelig argumenteres for. Andre mener som hr. Aage Andersen og som forslagsstillerne, at det må være rimeligt, at lønmodtagerne selv forvalter deres egne penge, som er indbetalt for dem.

Jeg vil gerne understrege, da dette var en klar forudsætning for, at der kunne indgås forlig i 1976, at set ud fra regeringens synspunkt er der intet element i dette forslag, der leder tanken hen på økonomisk demokrati. Vi har fremsat et forslag om medbestemmelse og medejendomsret, hvor vi prøver at komme i gang med en ejendomsretsreform i det danske samfund – det er næste punkt på dagsordenen, men her drejer det sig alene om en pensionsanbringelse efter normale regler. Så kan man diskutere fondsbestyrelsens sammensætning.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der er masser af den slags pensionsfonds, også lønmodtagerstyrede pensionsfonds, uden at man af den grund vil tale om fondssocialisme. Selv om man vælger arbejdsgiverudgaven og siger, at pengene skal forvaltes af den nuværende ATP-bestyrelse, er der stadig væk tale om en fondsdannelse til pensionsformål.

Det er altså ikke sådan, at man ved at følge arbejdsgiverne kan undgå fondsdannelser; det er simpelt hen den normale måde at administrere pensionsordninger på i det danske samfund. Vi er selvfølgelig parate til også at diskutere spørgsmålet om placeringsreglerne, netop for at understrege, at dette ikke er et økonomisk demokrati-forslag, men en pensionsordning som aftalt i folketinget.

Jeg vil gerne til hr. Ninn-Hansen sige – selv om hr. Ninn-Hansen, forstod jeg, ikke var interesseret i at høre, hvad jeg mente, selv om jeg vistnok som repræsentant for socialdemokratiet deltog i de forhandlinger, da man indgik aftalen mellem de fem partier – at det har været magtpåliggende for regeringen nøje at overholde alle de forudsætninger, der lå til grund i 1976. Jeg har sagt, det skulle være pensionsformål. Jeg har sagt, at det skulle være den enkelte lønmodtagers ejendomsret. Vi har sagt, at det skulle hvile på en indstilling fra ATPs bestyrelses side. Vi har også klart tilkendegivet i sin tid, at dette ikke var et ØD-forslag, og det står vi selvfølgelig ved.

Men vi kender intet til – jeg har i hvert fald aldrig hørt om en aftale indgået mellem fem partier derom – at når man til sin tid havde en indstilling fra ATPs bestyrelse, så skulle der for enhver pris være enighed mellem kristeligt folkeparti, centrum-demokraterne, det radikale venstre osv., for at noget sådant skulle kunne gennemføres. Jeg har aldrig hørt om den aftale. Til gengæld vil vi heller ikke hænge andre partier op på, at de skal følge den indstilling, der nu kommer i tilslutning til ATPs bestyrelses forslag.

Det er rigtigt, som hr. Ninn-Hansen siger det, at vi har udtrykt ønske og forventning om, at arbejdsmarkedets parter kunne blive enige i ATPs bestyrelse. Det lykkedes et langt stykke af vejen for arbejdsmarkedets parter at forhandle sig frem til enighed. Jeg nævnte før formen for udbetaling, jeg nævnte udskillelsen af midlerne fra de almindelige ATP-midler. Tilbage var alene uenigheden om fondsbestyrelsens sammensætning, som her i dag giver anledning til den helt store ideologiske diskussion.

Jeg vil gerne sige til hr. Ninn-Hansen, at selvfølgelig vil vi altid stå ved indgåede aftaler, som vi har gjort det i fortiden. Det vil vi selvfølgelig blive ved med. Jeg kan sige, at hr. Ninn-Hansen og jeg ofte har indgået af-

[Arbejdsministeren]

taler, og jeg tror ikke, hr. Ninn-Hansen kan nævne et eneste eksempel – og det kan han heller ikke i denne forbindelse – hvor vi ikke nøje har respekteret de aftaler, der er indgået.

Jeg tror, jeg har svaret på hr. Glensgårds indlæg med de bemærkninger, jeg har gjort indtil nu.

Jeg skal sige til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg kan da godt se, at det er et fint forslag, 11 mia kr. lige ud i omsætningen på nuværende tidspunkt, ud fra den betragtning, at 15 mia kr. i betalingsbalanceunderskud jo ikke er et særlig stort problem, lad os bare gøre det endnu større, gøre det endnu vanskeligere at løse landets problemer. Eller forestiller fru Lilli Gyldenkilde sig, at vi skal forhøje momsens med et tilsvarende beløb for at neutralisere købekraftvirkningen? Er det et forslag om en 8 pct.s momsforhøjelse, fru Lilli Gyldenkilde vil have til at afbalancere udbetalingen på nuværende tidspunkt? Burde socialistisk folkeparti ikke interessere sig for, at der er truffet en beslutning i folketinget – som enhver ved socialistisk folkeparti ikke var enig i i sin tid – om, at disse penge skulle bruges til pensionsformål, og så koncentrere sig om ikke at blive et instrument i den mest primitive antisocialistiske agitation, som her drives fra hr. Glensgårds og andres side.

Regeringen hævder ikke, at dette har noget med socialisme eller har noget med økonomisk demokrati at gøre. Regeringen hævder alene, at denne pensionsordning er rimelig og fornuftig, og at vi tilslutter os lønmodtagerorganisationernes synspunkt om, at det først og fremmest må være lønmodtagernes egne valgte repræsentanter, der forvalter midlerne.

Jeg kan sige til hr. Bolvig, at som altid var indlægget præget af en egentlig forhandlingsvilje, og vi er parate til at diskutere, som jeg sagde det før, placeringsreglerne. Vi er også parate til at diskutere spørgsmålet om jordkøb, hvis vi kan finde en eller anden form, men jeg må gøre den bemærkning – det være sagt til alle dem, der frygter økonomisk demokrati i denne forbindelse – at selvfølgelig skal de investeringer, der foretages, ikke være så risikobetonede eller så lavt forrentede, at realværdien af den enkelte lønmodtagers tilgodehavende i fonden forringes. Inden for denne grænse, som igen understreger vores

sigte med lovgivningen, vil vi føre disse forhandlinger.

Fru Mimi Jakobsen kunne ikke finde ud af, om hun var enig med Dansk Arbejdsgiverforening eller med sparekassefunktionærerne. Fru Mimi Jakobsen siger bankfunktionærerne, men det var altså sparekassefunktionærernes forslag. Det er to vidt forskellige forslag. Sparekassefunktionærerne vil lave økonomisk demokrati – ganske vist på en anden måde. Dansk Arbejdsgiverforening har det forslag, jeg nævnte før, nemlig om udbetalingsformen, om udskillelse af midlerne fra ATP, men med en fastholdelse af, at det skal administreres af ATPs bestyrelse i dens nuværende sammensætning. Det, man derimod fra sparekassefunktionærernes side vil lave, er en ejendomsretsreform. Jeg må afvise, at vi kan lave ejendomsretsreform via denne fond. Den er bundet til pensionsformål og kan alene bruges i den forbindelse, og jeg har måttet sige til sparekassefunktionærerne, at der kan ikke føres ØD-politik via disse midler. Jeg har heller ikke hidtil forstået, at centrum-demokraterne har haft dette ønske, så mon ikke bare man skal holde sig til Dansk Arbejdsgiverforening, i hvert fald i første omgang? Men jeg håber, vi alligevel, som vi plejer at kunne forhandle om tingene, også kan snakke om disse spørgsmål.

Jeg forstod, at hr. Kurt Hansen nærmest var blevet parlamentarisk leder for op til flere forskellige politiske partier fra den yderste højre til den yderste venstre fløj. Den rolle som den ansvarlige parlamentariske taktiker klædte absolut hr. Kurt Hansen.

Jeg har altid værdsat hr. Poul H. Møllers indlæg, men jeg tror, hr. Poul H. Møller i aften ved en nærmere gennemlæsning af sit manuskripts afsnit om en bestemt person i en lønmodtagerorganisation, der ikke har mulighed for at forsvare sig i denne sal, vil finde, at de burde have været undgået. Jeg synes ikke, det tjener noget formål at køre på den mest primitive form for mistæneliggørelse af enkeltpersoner i det danske samfund, som hr. Poul H. Møller her lagde op til i dag.

Man siger hele tiden LO-toppen. Der er jo en afgrund af foragt i det udtryk. Når man siger, at det kun er LO-toppens forslag, så glemmer man, at det er samtlige lønmodtagerorganisationers indstilling i ATPs bestyrelse. Jeg vil gerne understrege, at det foru-

[Arbejdsministeren]

den Landsorganisationen er FTF, er arbejdslederne, er de andre organisationer, som sidder fra lønmodtagerside i denne bestyrelse.

Jeg har sagt om hr. Alfred Hansens og retsforbundets forslag det, der vel kan siges. Det er som bekendt ikke særlig positivt. Forslaget går ud på en øjeblikkelig udbetaling af alle pengene til forbrug. Jeg er altså ikke enig med hr. Alfred Hansen.

Må jeg endelig sige, at jeg håber, til trods for at vi har mange lidenskaber omkring principielle ændringer i samfundsstrukturen, at vi bruger disse lidenskaber, som klæder et folkestyre, i forbindelse med diskussionen om medbestemmelses-, medejendomsrets- og overskudsdelingsforslaget om lidt og så tager en saglig diskussion om det, det foreliggende forslag i virkeligheden drejer sig om: skal Dansk Arbejdsgiverforenings medlemmer af ATPs bestyrelse også være medlemmer af denne fonds bestyrelse? Lad os reducere det til det, der i virkeligheden skiller, for anden uenighed er der jo ikke mellem arbejdsmarkedets parter.

Aage Andersen (S):

Hr. Christophersen var inde på, at der var foretaget aktiekøb i stor mængde, og hr. Glensgård var inde på noget lignende, idet han siger, at dansk erhvervsliv ville blive styret af denne fond. Jeg synes, man skal være opmærksom på, at der i lovforslaget bestemmes, at kun 10 pct. af fondens midler må anvendes til aktieopkøb. Det vil altså sige, at det maksimale, det kan dreje sig om i denne situation, er 2,5 mia kr. Det kan man i alt fald ikke købe det halve af Danmarks erhvervsliv for, al den stund det har en værdi af 53,1 mia kr. Jeg mener, det er en overdreven argumentation – i lighed med andre argumentationer af den art, der har været fremme i forbindelse med den debat, vi har her.

Man har talt om LOs top, FTFs top osv., fagbevægelsens top, ikke alene i forbindelse med denne diskussion, men også i øvrigt i diskussionen om de forslag, der er fremsat, og der har været tale om en vis nedvurdering, idet man ligesom ikke har villet acceptere, at fagbevægelsens ledere repræsenterer fagbevægelsen. Hvem repræsenterer ellers fagbevægelsen i dette land, hvis ikke det er fagbevægelsens demokratisk valgte ledere?

Det kan formentlig ikke være nogen, der har opkastet sig selv, nogle selvbestaltede, som vi kender et og andet sted. Det må være de demokratisk valgte ledere.

Jeg har også hørt de toner fra højre side i salen, og jeg vil i grunden gerne spørge: er det ikke landbrugets organisationer, der repræsenterer landbruget, eksempelvis? Hvordan skulle vi ellers kunne få det til at fungere i et demokrati? Der kan ikke være noget som helst odiøst i, at fagbevægelsens demokratisk valgte repræsentanter også skal administrere nogle penge, som ene og alene er fagbevægelsens medlemmers. Det kan der ikke været noget forkert i.

Jeg vil godt lige komme tilbage til sagen omkring Sverigespenge – de Sverigespenge, der også var de enkelte lønmodtageres ejendom, men som det uden noget som helst forbehold blev overladt til landbrugsorganisationerne at administrere i 1960'erne. Jeg kunne godt lide at vide, hvad forskel der i princippet er på de to ting, jeg her har fremdraget.

Hr. Arne Melchior siger til mig, at jeg har misforstået det med ejendomsretten. Jeg vil gerne forklare i denne relation, hvad det drejer sig om. Det drejer sig om nogle dyrtidsportioner, som er indefrosne, og som lønmodtagerne ikke har bedt om skulle infryses. De blev altså indefrosset. De skal i en vis, lang årrække være indefrosne. Det er ejendomsmæssigt set lønmodtagernes. Derfor kan der ikke være noget forkert i at sige, at det er lønmodtagernes organisationer, der skal administrere dem, for der er jo, når det kommer til stykket, ikke noget flertal i denne sal for at sige, at de skal udbetales. De skal altså administreres på en eller anden måde i en meget lang tid, og alternativet til, at det er lønmodtagernes repræsentanter, der gør det, er rent faktisk, at det er den anonyme lille gruppe, der i øvrigt dirigerer kapitalmarkedet. Sådan vil det blive, hvis pengene skulle anbringes i pengeinstitutterne.

Christophersen (V):

Arbejdsministeren har ret i, selv om man måske ikke er klar over det, at vi har været vidt omkring. Vi har været helt ovre i det hjørne af salen, hvor ministeren sidder og forbereder sine små indlæg for at forsøge at skaffe sig et flertal for sine forslag. Jeg ved

[Christophersen]

ikke, om hans indlæg her i dag rykkede den mulighed nærmere, det håber han vel selv. For os andre var det i hvert fald et meget interessant indlæg. Vi kom også over i det hjørne af salen, hvor der var interesse for en anden side af regeringens forslag, nemlig om der var tale om et aftalebrud. Det kan vi, der ikke var med i en aftale, naturligvis ikke vurdere, og jeg skal ikke begynde at kaste mig ud i en bedømmelse af det. Jeg vil kun sige, at det var en ganske opsigtsvækkende diskussion, som måtte vække til eftertanke. Jeg vil også rent personligt sige, at det ville nok undre mig lidt, hvis fire partier for få år siden skulle have indgået en aftale, der var så løs, at den ganske kort tid efter kunne bruges af et helt andet flertal til at gennemføre noget, som klart giver en mulighed for at etablere en central fond. For selvfølgelig er det jo det, forslaget drejer sig om.

Arbejdsministeren sagde: det drejer sig ikke om ØD, uenigheden drejer sig kun om, hvem der skal forvalte pengene. Ja men er det ikke netop et meget væsentligt element i hele socialdemokratiets ØD-tankegang, at man skal ændre forvaltningen af midler, af kapital, i samfundet? Selvfølgelig er det fondssocialisme. Jeg kan godt forstå, at arbejdsministeren ikke kan lide udtrykket, men selvfølgelig er det det, og det forslag, man lægger frem, indebærer jo, at man under organisationernes administration nu stiller et beløb på 12 mia kr.

Forslaget er sådan indrettet, at nu vil denne fond kunne opkøbe op til 15 pct. af aktierne i aktieselskaber ud over de 15 pct., ATP-fonden i forvejen har lov til at købe, og ud over den ubegrænsede procent, som den tredje fond, man ønsker at lægge grunden til i beslutningsforslaget, som vi senere kommer til, kan købe. Naturligvis har det noget med ØD at gøre.

Her kommer vi til det spørgsmål, som optog hr. Aage Andersen så stærkt, og som også arbejdsministeren var optaget af: hvorfor har fagbevægelsen ikke ret til det? Hvem skulle ellers passe på lønmodtagernes penge, hvis ikke det var fagbevægelsen? Ja, det kunne eksempelvis de enkelte lønmodtagere. Det er rent faktisk deres penge. Jeg har eksempelvis 6.225 kr. 53 øre eller noget i den retning stående i den fond. Hvorfor i alverden skulle jeg bede hr. Thomas Nielsen og fru Kirsten Stallknecht om at passe på det be-

løb? Der findes titusinder, hundre tusinder af mennesker i Danmark, der har midler stående i den fond uden overhovedet at være repræsenteret af nogen organisation og uden overhovedet nogen sinde at have bedt fagbevægelsens ledelse om at forvalte deres midler til pensionsformål.

Det er klart, at det, der her er tale om, er, at en ordning, som en række partier i sin tid var med til at gennemføre i en helt anden hensigt, ændrer man nu i en klar idépolitisk retning. Det er noget, vi dybt kan beklage.

Jeg vil godt sige til hr. Aage Andersen og til arbejdsministeren endnu en gang, at det mest fornuftige er naturligvis, når det er lønmodtagernes penge, og når der er uenighed om, hvem der skal passe på dem, at vise lønmodtagerne den tillid at lade dem selv passe på dem. Man kunne gøre det let og enkelt ved at overlade det til den enkelte kontoindehavers frie valg at afgøre, hvorledes disse midler skulle placeres, idet han kunne vælge mellem en række mulige former for pensionsopsparing. Hvorfor i alverden vil man ikke have tillid til det? Hvorfor skulle den enkelte ikke være i stand til at gøre det på den for den enkelte mest fornuftige og fordelagtige måde? Hvorfor nærer man absolut den forestilling, at de eneste, der kan passe på lønmodtagernes penge i det danske samfund, er nogle organisationer, og de eneste, der ikke kan det, er lønmodtagerne selv?

Ninn-Hansen (KF):

Jeg føler trang til at sige tak til hr. Bolvig, fru Mimi Jakobsen, hr. Poul H. Møller og hr. Arne Bjerregaard, fordi de fremkom med indlæg her i dag, der klart viser, hvad jeg heller ikke på noget tidspunkt har tvivlet om: at de er indstillet på at holde aftaler truffet her i folketinget. Som bekendt forelå der en skriftlig aftale mellem det konservative folkeparti og disse tre partier plus socialdemokratiet på grundlag af de tilsagn, det konservative folkeparti havde modtaget af regeringen.

Hr. Alfred Hansen mente, at jeg måtte føle mig bedraget. Nej, det gør jeg ikke. I de 26 år, jeg har været i folketinget, har jeg truffet mange aftaler og er aldrig blevet bedraget, og det bliver jeg heller ikke denne gang. Hr. Alfred Hansen bedes bemærke, at statsministeren ikke – selv om der var lejlighed til det – har sagt, at de tilsagn, jeg omtalte, var for-

[Ninn-Hansen]

kert refereret. Arbejdsministeren har for et øjeblik siden sagt, at aftaler, der er truffet, selvfølgelig skal holdes. Jeg regner med, at dette spørgsmål hermed er uddebatteret. Der kan selvfølgelig ikke foretages ændringer, uden at der er enighed om det imellem de partier, der traf aftalen.

Jeg vil gerne sige til arbejdsministeren, at jeg har bestemt ikke noget ønske om at se arbejdsministeren over hovedet – hvad det vel også er svært for de fleste at gøre – men det var jo en aftale truffet med regeringen, og dér var arbejdsministeren ikke medlem på det tidspunkt, og han var ikke til stede ved alle forhandlinger. Desuden tror jeg, arbejdsministeren har en så stor fremtid i dansk politik, at jeg nødig ville belaste ham med dette spørgsmål om, hvorvidt aftaler holdes eller ej. Derfor henvendte jeg mig altså til andre medlemmer af regeringen, der havde deltaget i de pågældende forhandlinger.

Vi burde måske være lidt fornærmede på arbejdsministeren, fordi han ikke som sin forgænger, hr. Erling Jensen, da han var arbejdsminister, kom til os, indkaldte os og sagde: nu har vi tænkt på den og den nyordning, hvad mener I om det? Hvis vi så havde indvendinger, frafaldt han ønsket. Sådan har arbejdsministeren ikke optrådt, men man kan heller ikke forlange det fuldkomne, selv af de dygtigste, så det vil vi ikke tænke så meget på.

Hvis arbejdsministeren siger: ja, vi må selvfølgelig følge aftalen, og det er konstateret under alle omstændigheder, at der er flertal mod lovforslaget, men vi vil alligevel gerne frem med et eller andet, vi vil gerne snakke med de partier, som vi er forpligtede til at snakke med, ja men så kan vi da på grundlag af de to ting, som arbejdsministeren sagde ligger fast, nemlig at midlerne tilhører den enkelte lønmodtager, og at midlerne skal anvendes til pensionsformål, tale om det. Skal vi give den enkelte lønmodtager ret til at bestemme, at pengene skal ud af ATP og bindes et andet sted, f. eks. i hans bank, i hans sparekasse, i hans pensionskasse? Jeg vil endda tilføje, at såfremt hr. Thomas Nielsen skulle være utilfreds med Arbejdernes Landsbank og hellere vil lave en helt ny bank, så kan vi også snakke om det spørgsmål.

Vi kan også tale om alderen. Vi har vel regnet med, at pensionsalderen, altså udbetalings tidspunktet, måtte være det sædvanlige,

men nu ser jeg af det forslag, der er kommet – og som altså ikke interesserer os, fordi det ikke under nogen omstændigheder er det, der bliver gennemført – at man siger, at udbetaling skulle finde sted til dem, der modtager efterløn, altså de 60-årige. Det måtte efter min mening i så fald gælde alle 60-årige. Hvis man siger, at folk kan anbringe penge efter deres eget selvstændige ønske og kan få pengene udbetalt, når de er 60 år, ja, så kan vi da tale om det.

Hvis man ikke dropper sagen nu – jeg kan godt forstå, hvis man gør det efter den førstebehandling, der har fundet sted her – men vil foretrække at gå videre, så kan vi da gøre det på denne side af jul eller i juleferien eller bagefter, som arbejdsministeren nu har lyst til det, for vi er altid fremkommelige mennesker, der kan tales med om en fornuftig sag på baggrund af – det har hr. Alfred Hansen ret i – det medansvar, vi føler. Vi er politisk uenige om indkomspolitikken, det har vi været hele tiden, men vi vedstår, at vi har gjort et vældigt arbejde for at fastholde indkomspolitikken her i landet, og det vil vi gerne vedblive med.

Glensgård (FP)

Hr. Ninn-Hansen sagde, at det konservative folkeparti altid var klar til at tage en snak om problemerne, også klar til at gå ind og have medindflydelse. Det har hr. Ninn-Hansen ret i. Ellers havde vi nemlig ikke stået i den suppedas, vi står i nu, hvis ikke det konservative folkeparti var gået sammen med socialdemokratiet omkring de indefrosne dyrtidsportioner. Jeg skal bekræfte, at det er korrekt, det har de konservative gjort – også ved flere lejligheder.

Hr. Aage Andersen sagde noget i retning af: hvorfor skulle fagbevægelsen dog ikke have ret til at forvalte de indefrosne dyrtidsportioner? Men spørgsmålet er egentlig mere genialt, hvis det vendes om: hvorfor pokker skulle de have ret til det? Der er jo ikke tale om, at fagbevægelsens top er demokratisk valgt. Det er noget sludder. Jeg ved godt, hr. Aage Andersen og mange andre af fagbevægelsens ledere føler, at de er demokratisk valgt, men det er et bluffnummer. Der er ikke nogen af de 1 million mennesker, der er medlemmer af LO, der føler, at de har været med til at vælge LO-toppen. Hovedparten af

[Glensgård]

de mennesker er medlem af et fagforbund, fordi de er tvunget til det, det er ikke af lyst.

Skal vi endelig se på det demokratiske, må vi dog sige, at de 179 mennesker, der er repræsenteret her i folketinget, er så demokratisk valgt, som det overhovedet er muligt, så lad da os forvalte pengene i stedet for et tilfældigt sammenrend af mennesker, som er organiserede, i dette tilfælde under LO.

For os er der en meget nem løsning på hele problematikken omkring dyrtidsportionerne. Den nemme løsning er, at de skal tilbage til lønmodtagerne. Ikke noget med at sidde og regne ud, hvad hver enkelt mand har stående på sin konto. Nej, det skal ske på den måde, at de inddrages i statskassen og udbetales i form af skattelettelse. Der er ikke noget millimeterdemokrati i det, det erkender vi, men det er administrativt let, og vi undgår samtlige problemer som dem, hr. Aage Andersen ellers tror han kan løse ved at sidde som fondsbestyrelsesmedlem.

Arbejdsministeren sagde, at der var slet ikke tale om, at dette var en start på en central fond. Arbejdsministeren sagde, at man kunne kun anbringe nogle få procent i hvert selskab. Jeg vil gå den modsatte vej af hr. Ninn-Hansen og sige, at selv om arbejdsministeren er så stor, som han er, vil han alligevel erkende, at salamimetoden på et eller andet tidspunkt gør ham lille. Vi erkender i hvert fald, at med den taktik, socialdemokratiet lægger op til, bliver vi andre gjort små. Salamimetoden inden for dette område kender vi også, hr. arbejdsminister. Vi har set, hvordan beføjelserne med hensyn til anbringelse af ATP-midlerne er blevet udvidet. Det er klart, at når først denne centrale fond til ØD er blevet opbygget, så udvider man naturligvis ved hjælp af salamimetoden næste år mulighederne for anbringelse i andre og større selskaber, end det er tilladt i dag.

Vi frygtede, at det, der er lagt op til med det forlig, som hr. Ninn-Hansen på det konservative folkepartis vegne har taget medansvaret for, var – som vi allerede under debatten om de indefrosne dyrtidsportioner anklagede det konservative folkeparti for – at nu havde vi fået startet økonomisk demokrati med en central fond. Nu har vi resultatet. Hr. Ninn-Hansen sagde: vi er klar til at tage ansvaret. Det er vel ikke normalt, at det konservative folkeparti går rundt og reklamerer med, at de er klar til at tage ansvaret for en

central fond i et økonomisk demokrati-samfund.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop, er to ting. Det ene var, at hr. Kurt Hansen havde et helt konkret spørgsmål til mig. Mit svar skal være, at jeg går ud fra, at hr. Kurt Hansen hørte, hvad jeg sagde i mit første indlæg. Jeg sagde, at disse penge skal udbetales til lønmodtagerne nu. Det er, hvad vi siger ved denne første behandling. Hvad vi så eventuelt vil sige ved anden og tredje behandling, synes jeg nok er lidt urimeligt at spørge os om, i og med at der åbenbart skal være nogle udvalgsbehandlinger af disse sager. Så må vi da se, hvordan sagerne kommer til at se ud.

Hr. Kurt Hansen siger, at der åbenbart er slinger i valsen i SF, fordi næstformanden i SF har givet udtryk for nogle tanker. Jeg må sige, at SF er da ikke et parti, hvor man ikke kan debattere ud fra en tanke, man får. Vi har ikke nogen, der står med stokke og piske og slår smæld og siger: du må ikke tænke og give udtryk for dine tanker. Naturligvis må man det i SF, det er klart.

Det andet, jeg gerne vil sige, er rettet til arbejdsministeren. Arbejdsministeren lagde det sådan op, at nu kommer vi og er totalt uansvarlige og vil pumpe 11 mia kr. ud i systemet, det var dog skrækkeligt, hvilken katastrofe. Det er jeg da ikke uenig i, men det skal nu lige siges, at det er ikke os, der har lavet den politik, der ligger til grund for det, vi står og diskuterer i dag. Det ansvar vil jeg godt have at vi ruller en lille smule tilbage. Som jeg allerede sagde i mit første indlæg, er grundlaget for det lovforslag, vi står og arbejder med, en fejlslagen politik, en kortsynet politik uden konsekvensberegninger. Ellers havde vi aldrig stået i den situation, vi står i i dag.

Selvfølgelig vil det da også bekymre os, hvis vi lige pludselig står og skal udpumpe alle disse penge, men der er bare ikke ingen vej udenom. Når vi har den holdning, at disse penge skal udbetales, så skal de udbetales. Må jeg tilføje, at der næppe bliver tale om 11 mia kr. Der er noget med skat, der skal modregnes, osv. I øvrigt kan man hente pengene dér, hvor de oprindeligt skulle have været hentet, for det er jo penge, som arbejdsgiv-

[Lilli Gyldenkilde]

verne rent faktisk har lånt. Så kunne man få dem hjem i kassen igen, og så var der ikke nogen katastrofe.

Kurt Hansen (VS):

Hvis det kan mere arbejdsministeren at karakterisere mig, som han gjorde, så er han meget velkommen. Jeg har mine politiske mål at forfølge i mine forsøg på at få opklaret, hvordan mulighederne ligger for, at der bliver indgået et forlig mellem visse partier omkring denne sag. Jeg har naturligvis haft nogle bange anelser, om det var muligt, at man kunne lave et forlig med de radikale og eventuelt med SF, og jeg er meget glad for hr. Bolvigs udtalelser, som lægger op til, at det kan man ikke gøre.

Derimod er jeg lidt skuffet over det svar, jeg fik fra fru Lilli Gyldenkilde. Jeg hørte da udmærket godt, hvad fru Lilli Gyldenkilde sagde i første omgang, og jeg kommenterede det på den måde, at det ændringsforslag, som blev anmeldt fra SFs side, ville vi naturligvis stemme for. Fru Lilli Gyldenkilde ved udmærket godt, at det forslag har vi stillet som fællesforslag flere gange. Det kunne også være, vi skulle til at gøre det denne gang, det vil måske endda være helt rimeligt at gøre det. Men det er da underligt, at vi ikke kan få et klart svar på, hvordan SF faktisk stiller sig i forhold til eventuelt at være medvirkende til at lempe en socialdemokratisk ØD-opstart igennem. Man må da have afklaret disse ting, man må da vide, hvad man vil. Hvad er den principielle holdning til denne sag? Det må man da vide noget om i SF.

SFs næstformand har med sine udtalelser naturligvis været med til at skabe en usikkerhed om, hvad SFs holdning er. Mit udgangspunkt for at rejse dette spørgsmål har på ingen måde været at sætte spørgsmålstegn ved, om man i SF måtte tænke selv, eller om man anvendte stokkemetoder eller noget i den retning. Jeg må indrømme, at jeg forstår ikke helt fru Lilli Gyldenkildes udtalelser. Hvis der er nogen dybere mening med dem, kunne det godt være, den skulle forklares lidt tydeligere. Jeg ved ikke, om det var med adresse til os. Hvis det var det, vil jeg altså godt bede fru Lilli Gyldenkilde om at komme herop og forklare, hvad hun faktisk mener med dem.

Jeg beklager meget, at det ikke er muligt at få et klart svar fra SF. SF ved naturligvis, lige så godt som jeg ved, at det ændringsforslag, vi forhåbentlig kan finde ud af at stille i fællesskab, vil blive stemt ned, og fru Lilli Gyldenkilde ved også godt, at der ikke vil være nogen mulighed for venstrefløjens for i forhold til denne pakkeløsning at få nogle ordentlige, rimelige ændringsforslag bokset igennem til nogen af forslagene, således at man kan sige: ja men der er usikkerhed om denne lovgivning, fordi vi ikke kender udfaldet af udvalgsarbejdet. Det er at snakke uden om, men o.k., jeg må konstatere, at det vælger SF at gøre på nuværende tidspunkt. Det synes jeg er kedeligt, men sådan er sagen.

Arbejdsministeren talte om den katastrofe, det ville være at pumpe disse mange milliarder kroner ud i forbrug. Ja men en katastrofe for hvem? Er det ikke en katastrofe, at man er i gang med at fratage lønarbejderne deres dyrtidsportioner? Og er det ikke på baggrund af, at man også fratog lønarbejderne dyrtidsportionerne i forrige overenskomstperiode – eller i hvert fald 2 dyrtidsportioner i forrige overenskomstperiode – at man overhovedet skulle have denne indbetaling fra staten til ATP? Det er da alt i alt et udtryk for, at hver eneste gang man frarøver arbejderne en dyrtidsportion, koster det hver enkelt lønarbejder 2.500 kr. om året, ikke bare i det år, hvor røveriet foregår, men stort set i al fremtid.

Det er for mig at se endnu mere katastrofalt, men det er selvfølgelig et spørgsmål, hvor man vægter solidariteten, om man vægter den i forhold til lønarbejderne, eller om man vægter den i forhold til at følge nogle politiske mål, der hedder at forsvare kapitalernes krav om den maksimale profit. For det er jo til syvende og sidst det, det handler om.

Alfred Hansen (DR):

Jeg kan forstå på hr. Ninn-Hansen, at han ikke føler sig bedraget under henvisning til de forhandlinger. Det er da dejligt at konstatere, at han ikke føler det – men det er altså under forudsætning af, at hr. Ninn-Hansens fortolkning med hensyn til indgåede aftaler bliver respekteret. Vi må nok vente et par minutter endnu, inden vi måske får svaret fra arbejdsministeren – og hvem ved, måske og-

[Alfred Hansen]

så statsministeren vil give sit besyv med. Men jeg forstår da godt, og det tyder på en stor selverkendelse, at hr. Ninn-Hansen føler sig medansvarlig for det lovforslag, som vi i dag har til behandling.

I mit første indlæg henviste jeg til forespørgselsdebatten – det er direkte henvendt til arbejdsministeren – hvor vi i dagsordensforslaget sagde, at disse dyrtidsportioner skulle udbetales til de retmæssige ejere snarest. Der var ikke noget med omgående, men det var snarest. I den dagsorden af 1. september 1978, som jeg henviste til, anmodede vi regeringen om at tilkendegive, hvad planerne var med dyrtidsportionerne. Der er to ting, vi ikke har kunnet acceptere. Det ene er, at man tog dyrtidsportionerne uden den enkelte lønmodtagers accept, og det andet er, at man ikke stillede i udsigt, hvornår disse portioner skulle udbetales, at man holdt lønmodtagerne hen i uvished på dette punkt.

Når arbejdsministeren sætter spørgsmålstegn ved, om det nu også er ansvarligt at pumpe 11 mia kr. ud i købekraft, må jeg fortolke det sådan, at arbejdsministeren stadig væk synes, det var en god idé, da man vedtog at indefryse disse dyrtidsportioner. Jeg kan endog føle, at arbejdsministeren næsten fortryder, at man ikke tog alle dyrtidsportionerne, for når det var et gode at tage det, der nu svarer til ca. 11 mia kr., må det vel have været endnu bedre, hvis man havde turdet tage alle dyrtidsportionerne. Arbejdsministeren ryster på hovedet. Det må jeg fortolke således, at det var lige præcis det rigtige, man valgte.

Jeg skal gøre arbejdsministeren opmærksom på, at man kunne vedtage at udbetale pengene i løbet af et år eller i løbet af 3 år eller 5 år. Bare man kom i gang med det, så lønmodtagerne ved, hvad de har at rette sig efter, så de ikke skal vente til en uvis fremtid med hensyn til dyrtidsportionernes udbetaling. Arbejdsministeren må videre erkende, at der så naturligvis skal betales skat af de penge, som der bliver af alle andre penge, man tjener. Det vil give et merprovenu til statskassen på måske en 5–6 mia kr. Lønmodtagerne skulle naturligvis have lov til at disponere frit over resten af de surt indtjente penge, som de endnu ikke har fået. Det kan være, at en del af lønmodtagerne ville investere i køb af statsobligationer – det vil finansministeren være glad for. Det kan også være,

man ville sætte byggeri i gang. Ja, hvem ved: der var måske endog nogle, som ville sende frivillige bidrag til socialdemokratiets valgfond. Hvad ved man? Jeg tror, arbejdsministeren og jeg har en forskellig opfattelse af, hvad man forstår ved privat ejendomsret. Ved det forstår jeg, at de midler, som jeg har tjent, som er mine, disponerer jeg over. Privat ejendomsret fortolker vi i retsforbundet mere bredt end dem, der kun fortolker privat ejendomsret i forbindelse med jord og fast ejendom. Vi mener også, privat ejendomsret har gyldighed i relation til ens arbejdsindsats: hvis jeg sælger min arbejdskraft for et bestemt beløb, er dette beløb mit og mit ubeskåret.

Men dér har arbejdsministeren altså en anden opfattelse. Har man i det hele taget ikke tillid til arbejderne og de danske lønmodtagere? Er det derfor? Tør man ikke overlade de penge, som retmæssigt er lønmodtagernes, til lønmodtagerne? Jeg har faktisk tillid til både arbejdere og lønmodtagere. Jeg tør godt overlade de midler, som de møj-sommeligt har indtjent, til dem selv.

Det er dog glædeligt at konstatere, at arbejdsministeren respekter indgåede aftaler. Jeg tror bestemt, at lønmodtagerne betragter det som en indgået aftale, når man skal føre overenskomstforhandlinger – det er godt nok længe siden, man har haft det, og det bliver vel snart en illusion i det hele taget – at den dyrtidsregulering, som er en kendsgerning, er et udgangspunkt for overenskomstforhandlingerne, at overenskomstforhandlingerne, så længe de fik lov til at køre mellem arbejdsmarkedets parter, blev ført i fuld tillid til, at der eksisterede en dyrtidsregulering, med mulighed eller risiko, alt efter med hvilket temperament man iagttager det, med udsigt til eller en vis chance for, at der ville blive udbetalt dyrtidsportioner.

Når nu arbejdsministeren er så bange for at pumpe penge ud i forbruget, er det i og for sig fantastisk, at jeg aldrig har hørt arbejdsministeren udtrykke bekymring for, at Danmarks jordværdier på årsbasis stiger 30–40 mia kr., når det er en fastslået kendsgerning, at en stor del af de 30–40 mia kr. på årsbasis bliver pumpet direkte ud i forbruget. Dertil er at føje, at der bag denne mængde penge, som pumpes ud i forbruget, og som sandsynligvis vil være langt større, end en udbetaling af dyrtidsportionerne ville afsted-

[Alfred Hansen]

komme, ikke ligger nogen produktion, som der gør, når det drejer sig om dyrtidsportionerne: lønmodtagerne og arbejderne har produceret, hvorimod de værdier, som jordværdistigningen afstedkommer, overhovedet ikke har efterladt nogen produktion bag sig.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må da først beklage det, hvis arbejdsministeren skulle have opfattet det sådan, at jeg skulle have fremsat ærerørige påstande om personer uden for dette hus. Jeg har sagt, at visse personer kan have med det faglige område at gøre, og visse kan have med det økonomiske område at gøre. Jeg er selv med i en faglig organisation, og ud fra faglige betragtninger vil jeg stemme på én person, men hvis jeg skal have en person til at forvalte mine økonomiske midler, ville jeg givet stemme på en anden person. Det, jeg har sagt, er, at man ikke skal blande disse ting sammen.

Så sagde arbejdsministeren, at vi nu skulle tale stille og roligt om tingene. Jeg må nok sige, at det ikke just plejer at være arbejdsministerens force, men vel, vi er fra kristeligt folkepartis side altid parat til at sætte os ned og tale roligt om tingene. Men så må man også spørge, hvorfor arbejdsministeren ikke har indbudt os til en rolig samtale om tingene, når han vidste, det var et klart forligsområde.

Lad mig citere fra vort kære forlig af 16. august 1976 om de portioner, vi taler om:

»Såfremt prisudviklingen udløser mere end 1 portion pr. gang, vil udgiften til overkydende portioner blive båret af staten og ikke af virksomhederne. Statens bidrag vil blive indbetalt til ATP-fonden, hvor det godskrives hver enkelt lønmodtagers indestående i fonden. Udbetalingerne til lønmodtagerne vil foregå sammen med den øvrige ATP-pension.«

Tydeligere kan det ikke være skrevet.

Senere indgik vi fire partier: socialdemokratiet, de radikale, kristeligt folkeparti og CD, en aftale med det konservative folkeparti, og dér står det lige så klart:

»Flertallet udtaler, at de i beslutningsforslaget omtalte udbetalinger til lønmodtagerne fra ATP-fonden er pensioner på linje med ATPs øvrige pensioner.«

Det er det forlig, vi har indgået med socialdemokratiet, som vi ønsker respekteret,

hvis vi fortsat skal have tillid til aftaler med socialdemokratiet.

Poul H. Møller (KrF):

Jeg vil gerne have rettet en lille misforståelse. Jeg har opfattet arbejdsministerens omtale af mit indlæg sådan, at det var det, arbejdsministeren kendtegnede som værende ærerørige udtalelser over for hr. Thomas Nielsen. Jeg må erkende, at arbejdsministerens reaktion undrer mig lidt. Jeg er næppe den første her i tinget, der har omtalt hr. Thomas Nielsen, også selv om hr. Thomas Nielsen ikke var til stede her i salen. Jeg mener ikke, der er noget odidiøst i at ville være matador, som jeg talte om, og det har hr. Thomas Nielsen vist heller ikke selv lagt skjul på at han gerne ville være, hverken over for sine medlemmer eller over for dette ting, heller ikke over for landets statsminister. Derfor tror jeg ikke, man kan sige, der er noget odidiøst eller ærerørigt i, at jeg omtalte hr. Thomas Nielsen netop i den forbindelse. Jeg må derfor erkende, at jeg ikke kan se, at jeg har været ærerørig i mine udtalelser over for hr. Thomas Nielsen, hverken ved denne eller ved andre lejligheder.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Hr. Ninn-Hansen har stillet et par spørgsmål eller har forsøgt nærmere at konstatere noget, som jeg mener det ikke er rimeligt og rigtigt at konstatere som en kendsgerning, nemlig at der skulle være indgået en aftale mellem den daværende socialdemokratiske mindretalsregering og det konservative folkeparti. Der er indgået en aftale, men den går ikke ud over det skrevne, og i den aftale står der med hensyn til folketingsudvalgets betænkning, at man skal have indføjret følgende:

»Flertallet udtaler, at de i beslutningsforslaget omtalte udbetalinger til lønmodtagerne fra ATP-fonden er pensioner på linje med ATPs øvrige pensioner.«

Det er en aftale, og den står vi naturligvis ved.

Der står derudover i forliget: efter sidste stykke i forslaget indsættes der:

»De nærmere regler fastsættes i samarbejde med ATPs bestyrelse, hvori arbejdsmarkedets organisationer er repræsenteret.«

Det er det, der er aftalt, og det står vi naturligvis ved. Det indeholder reelt følgende:

[Statsministeren]

For det første, at pengene – det lå i øvrigt i hele forliget – skulle indbetales af staten til ATP.

For det andet, at disse penge udtrykkelig skulle konteres den enkelte lønmodtager for at understrege, at det var den enkelte lønmodtagers ejendomsret.

For det tredje, at disse penge skulle udbetales i forbindelse med ATP-pension, altså en yderligere understregning af, at de tilkommer den enkelte og til det formål.

For det fjerde aftalte man også, at man ville afvente ATPs bestyrelses indstilling om, under hvilken form udbetalingen skulle ske.

Dertil kommer så, at det aktuelle er, at ATPs bestyrelse har forhandlet disse ting og har opnået enighed om, hvilken form der skal anvendes ved udbetalingen, og at den nuværende regering har taget denne enighed til efterretning og gjort til sit forslag.

Alt det andet ligger uden for aftalen og har ikke noget med den sag at gøre.

Så gør jeg i øvrigt opmærksom på, at det var den 19.–20. august 1976, og at det, vi lavede dengang, primært havde sigte på at lægge et bidrag til en indkomstpoltisk løsning af overenskomstssituationen fra den 1. marts 1977 til den 1. marts 1979.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Statsministeren vælger at vente, så jeg kun har en kort bemærkning. Det er en udmærket debatform, og jeg skal derfor gøre det ganske kort; det er jeg jo nødsaget til.

Vil statsministeren bestride, at der er givet de tre tilsagn til det konservative folkeparti under mødet med regeringen? Det er det, det drejer sig om, og jeg vil gerne have et ganske klart svar, idet jeg må gøre opmærksom på, at statsministeren, hvis han bestrider det, også bestrider, at jeg har en hukommelse, så jeg kan huske, hvad der skete. Men statsministeren må selvfølgelig afgøre, om han mener, det er rimeligt og rigtigt.

Det er ganske og aldeles urigtigt, at der ikke i denne sag er truffet mundtlige aftaler. Disse mundtlige aftaler fandt sted i møder mellem regeringen og repræsentanter for det konservative folkeparti. På det grundlag blev der imellem regeringen og det konservative folkeparti udformet en skriftlig aftale. Den blev udformet af Per Hækkerup og mig, den

blev tiltrådt af den socialdemokratiske og konservative gruppe, og den blev senere tiltrådt af de fire partier, som tidligere havde indgået augustforliget. Det er sagens gang.

Så vil jeg gerne spørge statsministeren: hvad i alverden vedrører det spørgsmålet om aftalen at sige, at det, vi talte om dengang, var noget, der havde forbindelse med overenskomstloven af 1977, når vi her i dag står og taler om noget, der ifølge arbejdsministerens fremsættelsestale har sit klare udspring i det forlig, der blev indgået den 20. august 1976?

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg bliver nødt til at sige til statsministeren, at vi i aftalen af den 16. august 1976 mellem de fire partier, før de konservative kom ind, klart og meget bevidst fik skrevet: udbetalingerne til lønmodtagerne vil foregå sammen med den øvrige ATP-pension. Det lagde vi megen vægt på, og derfor må de være i denne fond sammen med øvrige pensioner. Vil man ændre det, må man i alt fald tale med de partier, som med megen møje og besvær har været med til at udforme dette.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg ved ikke rigtig, hvad hensigten er med at påstå – og jeg vil sige, det er en påstand – at der ud over det skriftlige skulle være indgået en mundtlig aftale i 1976, som man i december 1979 skulle kunne påberåbe sig. Det passer ikke.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Undvigelsesmanøvrer kan være meget interessante, men jeg synes ikke, de er passende for en statsminister.

Jeg har stillet et ganske konkret spørgsmål til statsministeren: vil statsministeren bestride det, jeg har sagt om de tre tilsagn, der blev givet det konservative folkeparti? Det er det, jeg anmoder om et svar på.

Så har jeg yderligere et spørgsmål til statsministeren. Når statsministeren havde den opfattelse, at hans tidligere arbejdsminister Erling Jensen, når vi skulle foretage ændringer vedrørende ATP – hvad der er sket flere gange – først skulle samle de fem forligspar-

[Ninn-Hansen]

tier, forelægge dem sagen og derefter drøfte, om man skulle fremsætte forslag, hvorfor mente statsministeren dengang, det var rigtigt, hvis han ikke mente sig bundet af et forlig imellem disse fem partier?

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Der er ingen undvigelsesmanøvre fra min side. Men der er en fremgangsmåde i denne sag, som i hvert fald jeg finder betænkelig, nemlig dette, at man mere end 3 år efter kommer og hævder, at der findes en mundtlig aftale, som går ud over det, der står på prent, og som er aftalt imellem først de fire partier og senere i en lidt anden form, nemlig en tiltrædelsesform, med de konservative. Det er det, der er aftalt. Så kan man selvfølgelig begynde at fortolke og udlægge den tekst, men for mig er der ingen tvivl om, at det, der står i den tekst, sigter præcis på det, som ATP-bestyrelsen har drøftet, taget stilling til, og som regeringen har sagt vi synes er en udmærket beslutning, nemlig formen for udbetaling, og det er det, vi også vil lovgive om. Alt andet er ikke noget, der er givet tilsagn om at man skulle optage særlige drøftelser med partierne om.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Vil statsministeren bestride, at der under det første møde, hvori det konservative parti var repræsenteret af hr. Poul Schlüter, hr. Stetter og mig – og fra regeringens side i hvert fald statsministeren og Per Hækkerup – på et spørgsmål fra hr. Poul Schlüter blev sagt: de indefrosne dyrtidsportioner vil under ingen omstændigheder blive benyttet til ØD-lignende ordninger? Dernæst: blev der givet tilsagn om, at hvis der skete ændringer i lovgivningen – og det blev meddelt os, at det måtte der ske undervejs – skulle vi være enige om disse ændringer? Endelig: blev der givet et tilsagn om, at arbejdsmarkedets parter ikke skulle udsættes for en ordning, de var imod? Det kom frem på den måde, at der fra konservativ side blev fremsat et ønske om, at begge arbejdsmarkedets parter skulle acceptere nyordninger i forbindelse med ATP, hvoroverfor Per Hækkerup sagde, at man så kunne nøjes med at skrive ATPs bestyrelse, fordi der var paritet i ATPs bestyrelse, hvad der jo også var dengang. Således

fandt mødet sted. De tilsagn blev givet, og det er ganske ligegyldigt, om vi befinder os i 1976 eller 1979: aftaler er til for at blive holdt.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

For det første er der jo ikke tale om en ØD-ordning. Der er tale om, at man med hensyn til en pensionskasse, som vi faktisk kan betegne den, laver en speciel ordning for nogle helt specielle penge, der under en ganske bestemt omstændighed er kommet ind.

Så er der spørgsmålet om enighed – javel, men når man laver en aftale i 1976, er der vel en grænse for, hvor mange år frem i tiden en sådan aftale kan gælde. Det er et problem, man selvfølgelig altid kan diskutere, men jeg vil i hvert fald hævde, at der her er tale om noget, der ikke strider imod det, der konkret er aftalt, og fordi man nu ikke kan lide denne lovgivning, er det meget kunstfærdigt at hægte mere på aftalen end det, jeg her har givet udtryk for.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen (KF):

Nu er jeg i hvert fald i stand til at takke statsministeren for én ting: statsministeren vil ikke bestride, at der dengang blev truffet en aftale om, at der skulle være enighed mellem forligspartierne. Nu holder statsministeren sig alene til, at der er gået et så langt tidsrum som 3 år, og at det så ikke længere gælder. Jeg vil lade både denne sal og alle andre vurdere, om de virkelig synes, det er en rimelig indvending over for en klar aftale at sige, at den ikke gælder længere, når der er gået 3 år. Hvordan i alverden statsministeren med en sådan udtalelse kan tænke sig at få et forlig om den lovgivning, vi drøfter i disse dage, vil jeg gerne se, før nogen vil hoppe på den efter den udtalelse.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg vil sige til hr. Ninn-Hansen, at de tre punkter, hr. Ninn-Hansen omtalte fra mødet, og som jeg vel husker også blev diskuteret i de fem partiets kreds, er nøje respekteret i det, regeringen har foretaget sig.

Hvad angår spørgsmålet om, at de indefrosne midler ikke kunne omdannes til en ØD-fond, har vi klart understreget det fra starten og også i debatten her i dag, at det

[Arbejdsministeren]

ikke ville blive tilfældet. For det andet at der vedrørende de spørgsmål om den nærmere udformning i lovgivningen af folketingsbeslutningen om formen for indefrysning skulle være enighed mellem partierne; det blev der opnået enighed om i 1977. Endelig for det tredje at formen for den fremtidige udbetaling ikke skulle trækkes ned over hovedet på arbejdsmarkedets parter, men at man skulle spørge ATPs bestyrelse derom; det er også sket.

Men så siger hr. Ninn-Hansen, at der ellers skulle være indgået en aftale, som vi i socialdemokratiet aldrig har hørt om, at der ud over de tre punkter, som hr. Ninn-Hansen selv nævner her, skulle være indgået en aftale, der betyder, at kristeligt folkeparti, centrum-demokraterne, det konservative folkeparti osv. havde vetoret, når indstillingen fra ATPs bestyrelse forelå. Det stod der ikke i de tre punkter, som hr. Ninn-Hansen her nævnte, og som vi selvfølgelig til enhver tid vil vedkende os. Det er en ekstra fortolkning, der nu kommer ind. Det har aldrig nogen sinde været vores opfattelse, at der var indbygget en vetoret for hr. Arne Bjerregaard eller andre. Vi måtte vente og se på situationen ud fra de forudsætninger, der var opstillet fra arbejdsmarkedets parter side i en indstilling, og vi har fulgt arbejdsmarkedets parter indstilling, som det også fremgår af lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Det er da klart, hr. arbejdsminister og hr. statsminister, at vi dengang diskuterede disse problemer indgående, og det er da lige så klart for såvel arbejdsministeren som statsministeren, at det, der ængstede os, netop var, at man skulle sætte pengene i en speciel fond, og at det netop var derfor, at vi ønskede, det klart skulle fremgå af aftalen, at pengene skulle høre sammen med andre pensioner i ATP-fonden. Derfor fik vi skrevet – troede vi – så klart og tydeligt, at de ikke skulle kunne trækkes ud i en bestemt fond, med ordene, at udbetalinger til lønmodtagerne skulle foregå sammen med den øvrige ATP-pension. Jeg forstår, at det ikke var tydeligt nok, men det var det, der var hensigten dengang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Inden vi går videre til den næste sag på dagsordenen, vil jeg gerne til orientering vedrørende resten af mødet sige følgende: under hensyn til den aftale, vi har truffet på et gruppeformandsmøde, hvor vi var enige om, der ikke skulle være sent aftenmøde – det bliver jo lidt senere, end vi havde troet på det møde – vil den sidste sag på dagsordenen, altså lovforslag nr. L 63 om regulering af lejen i visse lejemaal, blive udsat til i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om medejendomsret og medbestemmelse. (Indførelse af overskudsdeling).

(Beslutningsforslag nr. B 12. Fremsat 4/12 79).

Forslaget sattes til forhandling.

Förhandling

Formanden:

Jeg skal gøre opmærksom på, at taletiden for ordførerne er 10 minutter i første omgang, 6 minutter i anden omgang; for andre medlemmer i første omgang 5 minutter og i anden omgang 3 minutter.

Aage Andersen (S):